

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
revidering av lagstiftningen om privat socialservice**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en ny lag om privat socialservice. Genom lagen upphävs den gällande lagen om tillsyn över privat socialservice.

Den föreslagna lagen baserar sig i huvudsak på den gällande lagen men har en tydligare och konsekventare struktur, språkdräkt och terminologi.

Till skillnad från den gällande lagen kommer den nya lagen att innehålla bestämmelser om lagens syfte, serviceproducentens ansvar för kvaliteten på den samlade servicen, en plan för egenkontroll, riksomfattande tillstånd för serviceproducenter med verksamhet inom fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde samt om begränsning av tiden för behandling av klagomål så att tillsynsmyndigheten i regel inte ska undersöka klagomål över ärenden som är äldre än fem år. Lagens tillämpningsområde och definitionen av privat socialservice kommer att vara exaktare än vad som gäller enligt den nuvarande lagen. Dessutom föreslås små ändringar av regionförvaltningsverkens och kommunernas befogenheter när det gäller styrningen och övervakningen av privat socialservice.

De föreslagna bestämmelserna om registrering av anmälningspliktig service avviker delvis från bestämmelserna i den nuvarande lagen. Det föreslås att i registret över privata socialserviceproducenter inte ska föras in uppgifter om serviceproducenter som producerar endast stödservice i anslutning till hem-

service eller med stödservicen jämförbara tjänster eller privat familjedagvård. Dessutom ska tillståndsmyndigheten fatta ett överklagbart förvaltningsbeslut i ärenden som gäller registrering av anmälan.

Det föreslås att den bestämmelse i barnskyddslagen som gäller tillstånd som privata barnskyddsanstalter behöver och tillsyn över verksamheten ska ändras.

Det föreslås att en likadan bestämmelse om begränsning av tiden för behandling av klagomål som den som föreslås i lagen om privat socialservice ska fogas till socialvårdslagen och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

Det föreslås dessutom tekniska ändringar i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården, lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården, lagen om in-kvarterings- och förplägnadsverksamhet, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården, lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn samt lagen om privat hälso- och sjukvård där laghänvisningarna ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

Lagarna avses träda i kraft på sommaren 2011.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning	5
Lagen om tillsyn över privat socialservice	5
Lagen om barndagvård	6
Barnskyddslagen	6
2.2 Praxis.....	7
2.3 Bedömning av nuläget	7
Serviceproducentens ansvar för kvaliteten på servicen och förhandstillsyn över servicen.....	7
Stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster ..	7
Barndagvård	9
Förenhetligande av tillståndspraxisen för privat socialservice och privat hälso- och sjukvård	9
Tydligare lagstiftning	9
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	9
3.1 Målsättning.....	9
3.2 De viktigaste förslagen.....	10
Lagens syfte och tillämpningsområde	10
Beröringspunkter med mervärdesbeskattningen	10
Serviceproducentens ansvar för kvaliteten på servicen	11
Tillståndspliktig service och riksomfattande tillstånd	11
Tillsyn över och registrering av anmälningspliktig service.....	12
Tillsynsmyndigheternas behörighet och samarbetet mellan dem	12
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	13
4.1 Ekonomiska konsekvenser	13
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.3 Konsekvenser för serviceproducenterna	15
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	15
DETALJMOTIVERING	16
1 LAGFÖRSLAG	16
1.1 Lagen om privat socialservice.....	16
1 kap. Allmänna bestämmelser	17
2 kap. Produktion av privat socialservice	19
3 kap. Tillstånd och anmälan som gäller produktion av service	21
4 kap. Tillsyn	23
5 kap. Register över tillhandahållare av privat service	26
6 kap. Myndigheterna och samarbetet mellan dem	27
7 kap. Ändringssökande	28
8 kap. Särskilda bestämmelser	28
9 kap. Ikraftträdande	29
1.2 Socialvårdslagen	30
1.3 Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	30
1.4 Barnskyddslagen	30

1.5	Lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården	31
1.6	Lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	31
1.7	Lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården	31
1.8	Lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet	31
1.9	Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	31
1.10	Lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården	31
1.11	Lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn	31
1.12	Lagen om privat hälso- och sjukvård	31
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER	31
3	IKRAFTTRÄDANDE	32
	LAGFÖRSLAG	33
	Lag om privat socialservice	33
	Lag om ändring av socialvårdslagen	42
	Lag om ändring av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	43
	Lag om ändring av 80 § i barnskyddslagen	44
	Lag om ändring av 5 § i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården	45
	Lag om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	46
	Lag om ändring av 3 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården	47
	Lag om ändring av 2 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet	48
	Lag om ändring av 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	49
	Lag om ändring av 2 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården	50
	Lag om ändring av 2 och 4 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn	51
	Lag om ändring av 14 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård	52
	BILAGA	53
	PARALLELLTEXTER	53
	Lag om ändring av socialvårdslagen	53
	Lag om ändring av 80 § i barnskyddslagen	54
	Lag om ändring av 5 § i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården	55
	Lag om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	56
	Lag om ändring av 3 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården	57
	Lag om ändring av 2 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet	58
	Lag om ändring av 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner	59
	Lag om ändring av 2 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården	61
	Lag om ändring av 2 och 4 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn	62
	Lag om ändring av 14 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård	64

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I regeringsprogrammet ges löfte om effektivisering av övervakningen och styrningen av tjänster. Dessutom utlovas en bättre lagstiftningsmiljö och tydligare lagar.

Lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) trädde i kraft vid ingången av 1991 och lagen om tillsyn över privat socialservice (603/1996, tillsynslagen) trädde i kraft vid ingången av 1997. Under de senaste åren har lagstiftningen om privat socialservice och privata hälsovårdstjänster varit föremål för betydande ändringar:

- registerreformen för främjande av övervakningen av privat social- och hälsovårdsservice trädde i kraft vid ingången av 2006
- uppgifterna för dåvarande Rättsskyddscentralen för hälsovården utvidgades hösten 2006 till att omfatta samordning av styrningen och övervakningen av systemet för hälso- och sjukvårdsservice
- Rättsskyddscentralen för hälsovården omvandlades till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) vid ingången av 2009
- reformen med riksomfattande tillstånd och planer för egenkontroll inom hälso- och sjukvården trädde i kraft hösten 2009
- reformen av regionförvaltningen trädde i kraft vid ingången av 2010
- Valvira fick i uppgift att sköta styr- och tillsynsuppgifter inom socialvården vid ingången av 2010.

Till följd av ändringarna har den samlade lagstiftningen blivit ställvis svårtolkad och inkonsekvent. Revidering och sammankoppling av de lagar som gäller privat socialservice och privat hälso- och sjukvård ingår i social- och hälsovårdsministeriets lagstiftningsplaner, men det går inte att genomföra någon omfattande fullständig omarbetning under denna valperiod. I det här skedet är det dock nödvändigt att reformera lagen om tillsyn över privat socialservice, eftersom behovet av att ändra den har blivit mycket aktuella.

Den privata socialservicen står för en ständigt växande andel av serviceproduktionen

och därför ökar också behovet av tillsyn. Tillsynsresurserna kan dock inte utökas i motsvarighet till ökningen av mängden privat service. Det är därför viktigt att de disponibla resurserna riktas så att kvaliteten på privat socialservice kan säkras i så hög grad som möjligt.

Serviceproduktionen blir också ständigt allt mångsidigare. Både privata och offentliga serviceproducenter anlitar allt oftare underleverantörer för produktionen av delar i den samlade servicen eller för samordningen av de tjänster som ordnas för klienten. Hit hör det krav som vuxit sig starkare på sistone och enligt vilket det gäller att säkerställa att tjänster som produceras som privat socialservice omfattas av socialmyndigheternas tillsyn så som krävs enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) för att tjänsterna ska kunna säljas utan mervärdesskatt.

Det visade sig vara mycket svårt att göra de nödvändiga ändringar direkt i den gällande lagen, som redan tidigare blivit svårtolkad. Slutresultatet skulle ha varit en ännu svårgreppbarare helhet än förut. I slutskedet av beredningen gick man därför in för att utgående från den gällande lagen utforma en helt ny lag om privat socialservice. Innehållet i den nya lagen skulle i huvudsak motsvara den gällande lagen, men den nya lagen borde ha en tydligare och konsekventare struktur, språkdräkt och terminologi.

De viktigaste ändringarna av innehållet jämfört med den nuvarande lagen gäller riksomfattande tillstånd av Valvira samt registrering när det gäller stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämföra tjänster liksom privat familjedagvård. I övrigt håller den nya lagen sig huvudsakligen till regleringen enligt den gällande lagen. Denna reform är en etapp på vägen till en fullständig omarbetning av lagstiftningen om privat socialservice och privata hälsovårdstjänster. I samband med den fullständiga omarbetningen måste många sådana frågor få svar som är föremål för ändringstryck men som dock inte kan bedömas tillräckligt ingående i det här skedet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning

Lagen om tillsyn över privat socialservice

I lagen om tillsyn över privat socialservice finns bestämmelser om tillstånds- och anmälningsförfarandet inom privat socialservice, verksamhetsbetingelserna för privat socialservice och den ansvariga personen för servicen, registret över tillhandahållare av privat service, tillsynsmyndigheternas behörighet och tillsynsmetoderna.

Lagen tillämpas på privat socialservice som serviceproducenten tillhandahåller mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning. Med privat socialservice avses av en enskild person eller sammanslutning tillhandahåller vård av barn och ungdomar, barndagvård, tjänster för handikappade, utvecklingsstörda och äldre samt tjänster inom missbrukarvården och andra motsvarande socialvårdstjänster.

I 3 § finns bestämmelser om verksamhetsbetingelserna för verksamhetsenheter som tillhandahåller privat socialservice. En verksamhetsenhet ska till sina sanitära och övriga förhållanden vara lämplig för den vård, fosteran och övriga omsorg som ska tillhandahållas där. Personalen ska vara tillräckligt stor med avseende på servicebehovet och antalet vårdbehövande. Enligt 4 § ska en verksamhetsenhet som producerar privat socialservice ha en person som ansvarar för servicen. Denne svarar för att serviceverksamheten uppfyller de krav som ställs på den.

Enligt 5 § ska en privat serviceproducent som fortlöpande tillhandahåller socialservice dygnet runt genom drivande av rörelse eller yrkesutövning ha regionförvaltningsverkets tillstånd innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt. En serviceproducent som uppfyller de krav på verksamhetsbetingelser som anges i 3 § beviljas tillstånd. Innan tillstånd beviljas ska regionförvaltningsverket inspektera den verksamhetsenhet för vilken tillstånd söks.

En privat serviceproducent som bedriver annan än socialserviceverksamhet dygnet runt ska enligt 6 § innan verksamheten inleds, ändras väsentligt eller upphör göra en

skriftlig anmälan till det kollegiala organ som ansvarar för socialvården i den kommun där tjänsterna tillhandahålls. Kommunen ska meddela regionförvaltningsverket uppgifterna och regionförvaltningsverket ska föra in dem i registret över tillhandahållare av privat service.

Enligt 7 § för Valvira och regionförvaltningsverken tillsammans ett riksomfattande register över tillhandahållare av privat service. Registret förs för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden samt för övervakning och statistikföring av verksamheten. I 7 a § finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur registret samt uppgifternas offentlighet, och i 7 b § finns bestämmelser om avgifter som tas ut hos tillhandahållarna av service.

I 8 § finns bestämmelser om tillsynsmyndigheterna. Social- och hälsovårdsministeriet har hand om den allmänna styrningen och övervakningen av verksamheten. Tillsynen över tjänsterna hör till det behöriga regionförvaltningsverkets uppgifter och till uppgifterna för den kommun där tjänsterna tillhandahålls. Tillsynsmyndighet i kommunen är det organ som ansvarar för socialvården eller den tjänsteinnehavare som organet utsett. Valvira styr regionförvaltningsverkens verksamhet i syfte att förenhetliga deras verksamhetsprinciper, förfaringsätt och beslutspraxis vid tillsynen över tjänsterna. Dessutom styr och övervakar Valvira tjänsterna bl.a. när det är fråga om principiellt viktiga eller vittsyftande ärenden eller ärenden som gäller flera regionförvaltningsverks verksamhetsområden.

Enligt 9 § ska tillsynsmyndigheten samarbeta med den privata serviceproducenten vid ordnande av den styrning, rådgivning och uppföljning som behövs vid serviceproduktionen. Möjligheterna att utöva tillsyn främjas av 10 §, enligt vilken serviceproducenter som erhållit tillstånd ska lämna regionförvaltningsverket en verksamhetsberättelse varje år.

Enligt 11 § har tillsynsmyndigheterna rätt att av privata socialserviceproducenter få de upplysningar som de behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter. Enligt 12 § har Valvira och regionförvaltningsverket rätt att inspektera en privat socialserviceproducents

verksamhet samt de verksamhetsenheter och lokaler som används vid ordnandet av verksamheten, när det finns grundad anledning att förrätta en inspektion. Enligt 13 § är polisen skyldig att ge tillsynsmyndigheterna handräckning.

I 5 kap. finns bestämmelser om de åtgärder som Valvira och regionförvaltningsverket får vidta efter att ha upptäckt brister i genomförandet av privat socialservice. De lindrigaste åtgärderna är anmärkning och uppmärksamgörande. De kan tillgripas om det konstateras att en serviceproducent har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, och ärendet inte föranleder andra åtgärder. Om en serviceproducent inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet eller skyldighet att ansöka om tillstånd eller om det upptäcks brister eller missförhållanden i tillhandahållandet av socialservice, kan Valvira eller regionförvaltningsverket meddela ett föreläggande om att de ska avhjälpas inom utsatt tid. Iakttagandet av föreläggandet kan åläggas vid vite eller vid äventyr att verksamheten avbryts eller att användningen av en verksamhetsenhet eller en del av den förbjuds. Om klientsäkerheten så kräver är det möjligt att bestämma att verksamheten ska avbrytas eller omedelbart förbjuda användningen av en verksamhetsenhet, av en del av den eller av en anordning. Ett tillstånd att tillhandahålla socialservice dygnet runt kan återkallas, om tillsynslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den väsentligt har överträtts i verksamheten.

Lagen om barndagvård

I lagen om barndagvård (36/1973) finns specialbestämmelser om privat dagvård och övervakning av den. Med dagvård avses anordnande av vård av barn i form av daghemsvård, familjedagvård, lekverksamhet eller annan dagvårdsverksamhet (1 §).

En enskild person eller en sammanslutning som bedriver barndagvårdsverksamhet mot ersättning är skyldig att inom två veckor från det att verksamheten inleddes lämna in en anmälan till det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen och som svarar för barndagvården (28 §). Det organet ska över-

vaka dagvårdsverksamheten så som föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet. Enligt 11 § i förordningen om barndagvård (239/1973) ska organet omedelbart efter att det fått anmälan granska dagvårdsplatsen och se till att dagvårdsplatsen och den vård som ges där uppfyller de sanitära och övriga fordringar som uppställts för dagvården. Organet ska föra förteckning över dem som idkar privat dagvård.

I 29 § finns bestämmelser om disponibla medel för tillsyn i efterhand. Om en dagvårdsplats eller den vård som ges där konstateras vara olämplig eller bristfällig, ska organet med lämpliga medel försöka rätta till saken. Har rättelse inte skett inom förelagd tid, kan organet förbjuda dagvård av barn på dagvårdsplatsen.

Barnskyddslagen

Också i barnskyddslagen (417/2007) finns specialbestämmelser om övervakning. Enligt 79 § ska placerarkommunen övervaka att barnets placering i familjevård eller anstaltsvård förverkligas enligt lagen. Verksamheten på platsen för vård utom hemmet övervakas dessutom av placeringskommunen och av regionförvaltningsverket. Vid övervakningen ska dessa samarbeta med placerarkommunen. Om den kommun som placerat barnet upptäcker sådana missförhållanden eller brister i verksamheten på platsen för vård utom hemmet som kan påverka vårderna eller om sorgen om de placerade barnen, ska den omgående underrätta placeringskommunen och regionförvaltningsverket samt andra kommuner som enligt dess vetskap har placerat barn på samma plats för vård utom hemmet om saken. Enligt 80 § ska regionförvaltningsverket dessutom följa verksamheten vid barnskyddsanstalterna med hjälp av inspektionsbesök på eget initiativ och i synnerhet övervaka deras bruk av begränsande åtgärder med stöd av 11 kap. i lagen. I 80 § 2 mom. sägs att tillstånd till grundande och utvidgning av en privat barnskyddsanstalt samt väsentlig ändring i verksamheten vid en sådan anstalt ges av regionförvaltningsverket. I momentet sägs vidare att bestämmelser om beviljande av tillstånd och om regionförvaltningsverkets tillsyn över en privat anstalt

finns i lagen om tillsyn över privat socialservice.

2.2 Praxis

Antalet verksamhetsenheter som tillhandahåller privat socialservice har ökat i jämn takt under hela 2000-talet. År 2000 fanns det knappa 2 700 verksamhetsenheter, år 2004 nästan 3 300 och år 2009 redan nästan 4 300.

År 2009 var serviceboende för äldre den vanligaste sektorn och utgjorde huvudsaklig service vid något under en femtedel av verksamhetsenheterna. På andra plats kom verksamhetsenheter som tillhandahöll hemservice för äldre och personer med funktionsnedsättning. Andra vanliga sektorer var institutionsvård för barn och unga, professionell familjevård och daghemsverksamhet för barn. Privata serviceproducenter producerade dessutom bl.a. tjänster inom missbrukarvården, arbets- och dagverksamhet, mödra- och skyddshemsservice samt institutionsvård för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Kommunerna är den viktigaste kundgruppen för privata socialserviceproducenter. Kommunerna köper merparten av både den socialservice som produceras av företag och den socialservice som produceras av organisationerna. Hushållen och arbetsgivarna köper förhållandevis lite privat socialservice (i första hand dagvård och hemservice).

Till regionförvaltningsverkens och Valvira's uppgifter hör uppgifter i anslutning till tillsynen över både den offentliga socialvården och den privata socialservicen. Vid regionförvaltningsverken finns det sammanlagt ca 40 experter och vid Valvira åtta experter som har hand om dessa uppgifter.

2.3 Bedömning av nuläget

Serviceproducentens ansvar för kvaliteten på servicen och förhandstillsyn över servicen

Den nuvarande lagen om tillsyn över privat socialservice tar alltför mycket fasta på tillsyn över tjänsterna i efterhand, dvs. på avhjälpande av de brister som redan upptäckts och på påföljder i anslutning till dem. Det ligger dock i klienternas och serviceprodu-

centernas intresse och gynnar ändamålsenlig användning av tillsynsmyndigheternas resurser att uppmärksamheten effektivare än för närvarande fästs vid prognostiserande åtgärder för att förebygga brister i kvaliteten på servicen. I lagen bör särskilt understrykas det ansvar som serviceproducenterna själva har för kvaliteten på den samlade service som klienterna tillhandahålls.

Styrning av genomförandet av service är en viktig metod för förhandstillsyn och dess betydelse bör föras fram mera kraftfullt än för närvarande också på lagnivå. Enligt bestämmelserna om tillsynsmyndigheternas uppgifter hör dock inte styrning av privat socialservice till regionförvaltningsverkens uppgifter. Enligt lagen om privat hälso- och sjukvård gäller emellertid att regionförvaltningsverken inte bara ska övervaka utan också styra privat hälso- och sjukvård. Kommunerna har en viktig betydelse inom tillsynen över privat socialservice, men enligt de nuvarande bestämmelserna hör styrningen inte heller till deras uppgifter. I praktiken tillhandahåller regionförvaltningsverken och kommunerna handledning när det gäller produktion av privat socialservice och inledande av verksamheten.

Stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster

Tillämpningsområdet för lagen om tillsyn över privat socialservice är i någon mån oklart. Det har förekommit varierande tolkningspraxis i synnerhet när det gäller huruvida man i registret över tillhandahållare av privat service ska föra in uppgifter om sådan stödservice i anslutning till hemservice och sådana med stödservicen jämförbara tjänster som ingår i den samlade service som en registrerad serviceproducent tillhandahåller men som serviceproducenten köper från andra serviceproducenter som är underleverantörer. Som exempel kan nämnas måltids-, städ- och tvätteritjänster som privata ålderdomshem köper för sina klienter från företag som tillhandahåller den servicen.

Registreringen har haft en betydande inverkan på mervärdesbeskattningen för serviceproducenterna. Enligt Skattestyrelsens an-

visning kan försäljningen av tjänsterna nämligen vara fri från mervärdesskatt endast om serviceproducenten finns med i registret över tillhandahållare av privat service. Ur skatteförvaltningens synvinkel har registrering varit ett bevis för att servicen övervakas av socialmyndigheterna så som krävs i 38 § i mervärdesskattelagen.

Länsstyrelsernas (de nuvarande regionförvaltningsverkens) beslutspraxis har varierat i någon mån när det gäller registrering av stödservice i anslutning till hemservice och registrering av med stödservicen jämförbara tjänster. När servicevolymen växte och de disponibla resurserna för tillsynen började tryta stärktes länsstyrelsernas strävan att avgränsa området för tjänster som förs in i registret över tillhandahållare av privat service så att i registret inte skulle föras in sådana former av allmän service där det inte krävs yrkeskompetens inom det sociala området. Sommaren 2009 gav social- och hälsovårdsministeriet sitt bifall till denna strävan genom att meddela en tolkningsrekommendation.

Ministeriets rekommendation väckte stor oro bland de privata serviceproducenterna, eftersom följden av efterlevnaden av rekommendationen kunde bli att en del av de tjänster som tidigare varit utan mervärdesskatt skulle beläggas med mervärdesskatt. Det i sin tur skulle kunna påverka serviceproducenternas verksamhetsbetingelser och därmed tillgången på service och kostnaderna för den samt också de avgifter som tas ut hos klienterna. Social- och hälsovårdsministeriet justerade därför sin ståndpunkt på hösten 2009.

Ministeriet sände ett brev till länsstyrelserna där det rekommenderade att man i registret över privata socialserviceproducenter tills vidare för in också sådana serviceproducenter som i egenskap av underleverantörer säljer andra socialserviceproducenters tjänster som kan betraktas som stödservice i anslutning till hemservice. I brevet konstaterades att ministeriet ansåg det vara viktigt att det växande behovet av socialservice till följd av att befolkningens medelålder stiger kan tillgodoses, vilket är omöjligt utan privat service. Inom myndigheternas verksamhet är det därför motiverat att avhålla sig från sådan verksamhetspraxis som medför att verksam-

hetsbetingelserna för privat service försämrats och kostnaderna ökar. Målet är så pass viktigt för samhällets samlade intresse att det åsidosätter det i och för sig motiverade målet att göra registreringspraxisen för anmälningspliktig privat socialservice ändamålsenlig.

Länsstyrelserna beslöt dock fortsätta sin registreringspraxis i enlighet med ministeriets tidigare rekommendation. Några förvaltningsdomstolar fick pröva lagenligheten hos länsstyrelsernas beslutspraxis. Förvaltningsdomstolarna i Kuopio, Åbo och Tavastehus har i sina färskas avgöranden gått in för att konstatera att länsstyrelserna inte hade använt sin i lag angivna prövningsrätt fel när de i registret inte hade fört in en serviceproducent som i egenskap av underleverantör hade sålt bl.a. måltidstjänster till en annan socialserviceproducent. Förvaltningsdomstolen i Kuopio konstaterade i motiveringen till sitt beslut bl.a. att lagen inte ger svar på frågan om tillhandahållande av stödservice som produceras av underleverantörer kan föras in i registret över tillhandahållare av privat service och att det handlar om hur lagen ska tolkas och att ärendet inte kan avgöras utgående från administrativa anvisningar.

Ärendet behandlades våren 2010 av den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta delegationen för privat social- och hälsovårdsservice. På sommaren 2010 ordnade social- och hälsovårdsministeriet dessutom en överläggning för experter som företrädde Skattestyrelsen, Finlands näringsliv rf, Valvira och regionförvaltningsverken. Vid förhandlingarna kom man fram till att det i den proposition som behandlas här borde tas in preciserande bestämmelser om registrering och övervakning av stödservice i anslutning till hemservice. Av den föreslagna lagen bör framgå att stödservice som produceras av underleverantörer ska övervakas av socialmyndigheterna så som krävs i mervärdesskattelagen trots att de som producerar stödservicen inte har förts in i registret över privata socialserviceproducenter. Skattestyrelsen har för avsikt att se över sin anvisning om mervärdesbeskattning för socialservice efter det att behövliga ändringar av bestämmelserna om tillsyn över privat socialservice har gjorts.

Barndagvård

Den gällande tillsynslagen inrymmer en intern motstridighet när det gäller dess tillämpning på barndagvård. Barndagvård nämns uttryckligen i definitionen av de former av privat socialservice som omfattas av lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen om lagens tillämpningsområde inrymmer dock en bestämmelse om lagens sekundära karaktär. Enligt den ska lagen tillämpas, om inte något annat bestäms i lag. I lagen om barndagvård ingår specialbestämmelser om tillsyn över barndagvården, vilka således med hänsyn till bestämmelsen om tillsynslagens sekundära karaktär bör tillämpas på den samlade barndagvården.

Den motstridiga gällande lagstiftningen har lett till oklarhet om bl.a. till vilka delar tjänster inom den privata dagvården ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service och till vilka delar det räcker med att de nämns i den förteckning som kommunen för enligt dagvårdsförordningen. Hit hör också frågan om hur ansvaret för tillsynen över tjänsterna fördelas mellan kommunerna och regionförvaltningsverken och vilka medel tillsynsmyndigheterna kan tillgripa för att avhjälpa de brister som upptäckts.

Förenhetligande av tillståndspraxisen för privat socialservice och privat hälso- och sjukvård

Tillstånden enligt lagen om privat hälso- och sjukvård gäller för varje serviceproducent oavsett om tjänsterna produceras vid en verksamhetsenhet eller flera verksamhetsenheter som serviceproducenten driver. Lagen om tillsyn över privat socialservice är oklar på denna punkt. År 2006 meddelade social- och hälsovårdsministeriet länsstyrelserna en tolkningsrekommendation. Enligt den skulle även privata socialserviceproducenter beviljas tillstånd som gällde för respektive producent. En kort tid därefter meddelade länsstyrelsernas avdelningschefer ministeriet att länsstyrelserna fortsätter bevilja tillstånd särskilt för varje verksamhetsenhet.

Bestämmelserna om tillstånd för privat hälso- och sjukvård ändrades genom lag

377/2009 som trädde i kraft vid ingången av september 2009 och genom statsrådets förordning 662/2009 i anslutning till lagändringen så att serviceproducenter med verksamhet på fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde ska få ett riksomfattande tillstånd av Valvira att producera tjänsterna. Privata socialserviceproducenter bedriver i tilltagande grad verksamhet på fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde, och därför har det ansetts att också de behöver ett riksomfattande tillstånd.

Tydligare lagstiftning

Den gällande lagen om tillsyn över privat socialservice har genomgått ett stort antal ändringar. Till lagen har i olika sammanhang fogats nya bestämmelser som oftast har anknutit till en mera omfattande reform. Till följd av ändringarna har det blivit svårare att förstå lagen, eftersom en betydande del av paragraferna i lagen har blivit långa och fått ett innehåll som det är svårt att strukturera.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Det primära syftet med denna proposition är att revidera lagstiftningen om privat socialservice så att de disponibla resurserna för tillsynen över servicen på ett effektivare sätt än för närvarande kan allokeras dit där behovet av tillsyn är störst med tanke på klienternas välfärd och välbefinnande.

Syftet med reformen är att stärka serviceproducenternas skyldighet att på eget initiativ sörja för kvaliteten på den samlade service de tillhandahåller sina klienter samt stärka styrning och rådgivning som de primära tillsynsmetoderna.

Reformen siktar till att precisera tillsynsmyndigheternas ansvar inom tillsynen över privat socialservice, skapa större klarhet i praxisen för registrering av tjänsterna samt effektivisera samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och informationsgången mellan dem. Det är också meningen att tillståndspraxisen för privat socialservice och privat

hälso- och sjukvård ska förenhetligas och att serviceproducenterna i mindre utsträckning än för närvarande ska behöva sköta samma ärenden hos flera olika tillståndsmyndigheter. Avsikten är dessutom att göra lagstiftningen om privat socialservice tydligare.

3.2 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en ny lag om privat socialservice. Genom lagen upphävs den gällande lagen om tillsyn över privat socialservice. Merparten av innehållet i sak i den gällande lagen kommer att ingå i den nya lagen. Innehållet bearbetas så att lagens struktur, språkdräkt och terminologi blir tydligare och konsekventare.

Lagens syfte och tillämpningsområde

I den nya lagen betonas den rätt till socialservice av god kvalitet som klienten har enligt lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000, klientlagen). Det här framgår av den paragraf som gäller den nya lagens syfte. Dessutom framhävs tillämpningen av klientlagen på privat socialservice i den paragraf där det föreslås bli bestämt om lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning.

Bestämmelserna om lagens tillämpningsområde och definition av privat socialservice är exaktare än de nuvarande, eftersom det i definitionen av privat socialservice hänvisas till 17 § i socialvårdslagen (710/1982). Av den paragrafen framgår de former av socialservice i fråga om vilka kommunen ska sörja för anordnandet. Privat service kan självfallet endast bestå av sådana tjänster som kan produceras mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning.

Beröringspunkter med mervärdesbeskattningen

Trots att definitionen av privat socialservice preciseras kan mångtydighet inte helt undvikas, eftersom 17 § i socialvårdslagen och de bestämmelser i socialvårdsförordningen (607/1983) som kompletterar den paragrafen inte är entydiga. Exempelvis den de-

inition av stödsservice i anslutning till hemservice som ingår i 9 § i socialvårdsförordningen är synnerligen flexibel. I bestämmelsen finns en förteckning med exempel, och enligt den är bl.a. måltids-, klädvårds- och städsservice stödsservice.

När tjänster av denna typ produceras privat har det visat sig vara svårt att fastställa när de ska betraktas som socialservice och när de ska betraktas som allmän service för alla klienter. Gränsdragningen har haft stor betydelse eftersom endast socialservice får säljas utan mervärdesskatt. Enligt mervärdesskattelagen kan en tjänst betraktas som socialservice bara när den övervakas av socialmyndigheterna. Enligt Skattestyrelsens anvisning ska serviceproducenten ha förts in i registret över tillhandahållare av privat service för att servicen ska kunna anses vara föremål för socialmyndigheternas övervakning.

I den föreslagna lagen har bestämmelserna om privat socialservice och tillsyn över den bearbetats så att man utifrån dem ska kunna sluta sig till när de tjänster som beskrivits ovan kan betraktas som socialservice som övervakas av socialmyndigheterna trots att de på de grunder som anförts i avsnitt 2.3 inte tas in i registret över tillhandahållare av privat service.

En tjänst kan betraktas som socialservice bara om den tillhandahålls klienten på basis av ett förvaltningsbeslut som fattats i det organs namn som svarar för socialvården i kommunen eller på basis av ett avtal mellan klienten och serviceproducenten. Ett avtal ska ingås om klienten köper en tjänst direkt av en serviceproducent.

För att det ska röra sig om socialservice måste man i bägge fallen utarbeta en i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården avsedd serviceplan eller annan motsvarande plan, av vilken det framgår att klienten får tjänsten i fråga.

Ansvaret för utarbetandet av serviceplanen hör till socialmyndigheterna i kommunen, om det är fråga om service som anordnas av kommunen. Om klienten köper en tjänst direkt av en privat serviceproducent ska serviceproducenten se till att det utarbetas en serviceplan.

Stödsservice i anslutning till hemservice och med stödsservicen jämförbara tjänster kan i

enlighet med den föreslagna lagen vara socialservice som övervakas av socialmyndigheterna, förutsatt att de baserar sig på ett förvaltningsbeslut av socialmyndigheten i kommunen eller på ett avtal som ingåtts med klienten och om de också framgår av klientens serviceplan. Dessutom ska serviceproducenten ha en plan för egenkontroll enligt den föreslagna lagen och ska det finnas en ansvarig person vid verksamhetsenheten. Serviceproducenten ska också ha lämnat in en skriftlig anmälan om verksamheten till det organ som ansvarar för socialvården i den kommun där tjänsterna produceras. Med tanke på mervärdesbeskattningen är det förhållandevis lätt att påvisa att alla dessa förutsättningar finns.

Om en serviceproducent som förts in i registret producerar stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster, krävs det för skattefrihet att dessa villkor uppfylls också när det gäller underleverantörerna. För att en underleverantör ska kunna befrias från skattskyldigheten räcker det inte med att tjänsterna ingår i den samlade service som en registrerad serviceproducent tillhandahåller sin klient.

Serviceproducentens ansvar för kvaliteten på servicen

Serviceproducentens ansvar för att servicen är högklassig och tillbörlig bör stärkas. På så vis kan man förebygga brister i serviceverksamheten och minska behovet av att tillsynsmyndigheterna ingriper i bristerna med medel för tillsyn i efterhand. Det här gynnar både klienterna och serviceproducenternas intresse.

I lagen föreslås därför en bestämmelse om privata socialserviceproducenters skyldighet att svara för att den samlade service som ordnas för klienten uppfyller de krav som ställs på den.

Det föreslås dessutom att varje privat socialserviceproducent ska ha en plan för egenkontroll för att säkerställa att verksamheten är tillbörlig. Planen ska omfatta alla former av socialservice som serviceproducenten producerar och den samlade service de olika formerna bildar.

I samma paragraf där de nämnda reformerna ingår föreslås en bestämmelse som motsvarar bestämmelsen i den gällande lagen och enligt vilken varje verksamhetsenhet ska ha en ansvarig person som svarar för att de tjänster som genomförs vid verksamhetsenheten uppfyller de krav som ställs på dem. Behovet av att precisera den reglering som gäller den ansvariga personen bör bedömas i samband med totalreformen av lagstiftningen om privat service.

Tillståndspliktig service och riksomfattande tillstånd

Bestämmelserna om tillståndspliktig service revideras genom att det föreskrivs om ett riksomfattande tillstånd som ska utfärdas enligt beslut av Valvira, om serviceproducenten producerar service dygnet runt på fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde. Målet är att varje privat serviceproducent ska ha endast ett tillstånd som omfattar serviceproducentens alla verksamhetsenheter oavsett inom vilken kommun eller vilket regionförvaltningsverks område de är belägna. I lagen tas samtidigt in bestämmelser av vilka det tydligare än för närvarande framgår att tillståndet gäller för respektive serviceproducent oavsett om serviceproducenten har verksamhet inom ett regionförvaltningsverks område eller flera regionförvaltningsverks områden.

Förutsättningarna för beviljande av tillstånd och bestämmelserna om ansökan om och beviljande av tillstånd kvarstår till övervägande del oförändrade. Tillstånd ska sökas innan verksamheten inleds och innan den ändras väsentligt. På samma sätt som för närvarande ska regionförvaltningsverket innan tillstånd beviljas utföra inspektioner som gäller de tjänster som produceras inom dess område. Inspektion före ett riksomfattande tillstånd ska förrättas på begäran av Valvira.

Efter det att tillstånd har beviljats ska regionförvaltningsverket på samma sätt som för närvarande övervaka tillbörligheten hos tjänsterna inom sitt område. Regionförvaltningsverken ska övervaka verksamheten vid alla de verksamhetsenheter som finns inom respektive regionförvaltningsverks område,

även när serviceproducenten har beviljats tillstånd av Valvira. Samma lösning följdes när bestämmelserna om ett system med ett riksomfattande tillstånd för hälso- och sjukvård utfärdades, vilket framgår av motiveringen i propositionen med förslag till de bestämmelserna (RP 10/2009 rd).

När regionförvaltningsverken utövar tillsynen ska de ha rätt att utöva alla andra befogenheter som lagen medger, dock inte att återkalla ett tillstånd som beviljats av Valvira. Endast den myndighet som beviljat ett tillstånd ska få återkalla eller ändra det.

Tillsyn över och registrering av anmälningspliktig service

De föreslagna bestämmelserna om anmälningspliktig service och om registrering av anmälningspliktig service avviker delvis från bestämmelserna i den nuvarande lagen. Varje serviceproducent som producerar annan socialservice än socialservice dygnet runt ska på samma sätt som för närvarande lämna in en anmälan om verksamheten och om väsentliga ändringar av verksamheten till det organ som ansvarar för socialvården i den kommun där tjänsterna produceras. Anmälningsskyldigheten ska gälla även tjänster som hänförs till stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster samt privat familjedagvård. Förslaget innebär dock att det kommunala organet inte längre självant ska förmedla uppgifterna om dessa tjänster till regionförvaltningsverket. Uppgifterna ska inte heller föras in i registret över privata socialserviceproducenter.

Kommunerna ska alltså ha hand om den primära tillsynen över stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster samt över privat familjedagvård. Om kommunen upptäcker sådana missförhållanden i produktionen av tjänsterna som inte avhjälps genom styrning och rådgivning i det kommunala organets regi, ska kommunen underrätta regionförvaltningsverket om saken. Regionförvaltningsverket ska kunna rikta sådana tillsynsåtgärder mot serviceproducenten som också i dagens läge är gångbara enligt lag. Bristfälligheter i

tjänsterna kan också via klagomål föras till regionförvaltningsverket för prövning.

För att serviceproducenternas rättsställning ska vara tryggad måste ett ärende som gäller registrering i förekommande fall kunna hänskjutas till förvaltningsdomstolen genom besvär. Detta har uppmärksammats bl.a. i vissa av förvaltningsdomstolarnas avgöranden på sistone. Det föreslås därför att tillståndsmyndigheten ska fatta ett överklagbart förvaltningsbeslut i ärenden som gäller registrering av anmälan.

Tillsynsmyndigheternas behörighet och samarbetet mellan dem

Tillståndsmyndigheter och tillsynsmyndigheter definieras separat i den nya lagen. I bestämmelserna används begreppen i enlighet med definitionerna oavsett om de gäller tillstånds- eller tillsynsförfarande. Regionförvaltningsverken och Valvira ska vara tillståndsmyndigheter. Utöver dem ska de organ som ansvarar för socialvården i kommunerna vara tillsynsmyndigheter. Social- och hälsovårdsministeriet ska ha hand om den allmänna styrningen och övervakningen av verksamheten.

Bestämmelserna om Valviras behörighet när det gäller styrning och övervakning av socialservicen fogades till socialvårdslagstiftningen genom lagar som trädde i kraft vid ingången av 2010. Bestämmelser med motsvarande innehåll hade tagits in i lagstiftningen om hälso- och sjukvård genom lagar som trädde kraft vid ingången av september 2006. De baserade sig på regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en utvidgning av uppgifterna för Rättsskyddscentralen för hälsovården (RP 154/2005 rd). Enligt den föreslagna lagen om privat socialservice kommer regleringen av Valviras behörighet att kvarstå oförändrad till denna del.

Det föreslås att bestämmelsen om regionförvaltningsverkets och det kommunala organets behörighet ska kompletteras med ett omnämnande enligt vilket inte bara övervakningen av verksamheten utan också styrningen av den hör till dessa myndigheters uppgifter. Genom ändringen vill man betona att styrningen är den primära formen av för-

handstillsyn. Samma syfte tjänar den bestämmelse där det explicit konstateras att tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över den privata socialservicen i första hand genom att tillhandahålla serviceproducenten den styrning och rådgivning som behövs vid serviceproduktionen.

Den bestämmelsen finns i 4 kap., där också de övriga bestämmelserna om innehållet i tillsynen föreslås bli samlade. De föreslagna bestämmelserna motsvarar i huvudsak bestämmelserna i den gällande lagen. Regionförvaltningsverket och Valvira ska således alltjämt kunna använda anmärkning och uppmärksamgörande som medel för tillsyn, meddela ett föreläggande om avhjälpande av brister och tillgripa tvångsmedel för iakttagande av ett föreläggande. De kan också bestämma att verksamheten ska avbrytas eller omedelbart förbjuda användningen av en verksamhetsenhet, av en del av den eller av en anordning. Regionförvaltningsverket och Valvira kan dessutom i sista hand återkalla ett tillstånd att producera service som de beviljat.

Till skillnad från nuläget ska det kommunala organet ha självständig rätt att förrätta en i 17 § avsedd inspektion vid en verksamhetsenhet, om det finns grundad anledning att förrätta en inspektion. I dagens läge har bara regionförvaltningsverken och Valvira denna rätt. Kommunerna får utföra inspektioner endast på begäran av regionförvaltningsverken eller Valvira. I 18 § föreslås bestämmelser om förrättande av inspektion och om tillsynsmyndighetens befogenheter i samband med det. Innehållet i paragrafen motsvarar i sak den nuvarande regleringen. Inspektion enligt bestämmelserna får förrättas utan förhandsanmälan. En inspektör har rätt att få tillträde till verksamhetsenhetens alla lokaler, att ta fotografier och att av serviceproducenten utan kostnad få de upplysningar och handlingskopior som behövs för inspektionen. Dessutom kan inspektören få handräddning av polisen för förrättande av inspektionen. De bestämmelser om inspektionsrätt som avses ovan begränsar inte tillsynsmyndigheternas möjlighet att med serviceproducentens samtycke göra sådana besök på verksamhetsenheterna där styrning och rådgivning betonas.

Det är viktigt att tillsynsmyndigheterna samarbetar för att de resurser som står till förfogande för de uppgifter som ska fullgöras enligt lagen ska kunna allokeras så ändamålsenligt som möjligt. Det är dessutom viktigt att behövlig information förmedlas smidigt mellan myndigheterna. Det föreslås att en bestämmelse som avser detta ska tas in i lagen.

För att minska tillsynsmyndigheternas arbetsbörda föreslås att tiden för behandling av klagomål ska begränsas så att tillsynsmyndigheterna i regel inte ska undersöka klagomål som gäller ärenden äldre än fem år. Motsvarande bestämmelser togs in i lagen om privat hälso- och sjukvård, i folkhälsolagen, i lagen om specialiserad sjukvård, i lagen om smittsamma sjukdomar och i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården genom lagar som trädde i kraft vid ingången av september 2006 och genom vilka verksamhetsområdet för dåvarande Rättskyddscentralen för hälsovården utvidgades. I denna proposition föreslås nu att motsvarande bestämmelser om begränsning av behandlingen av klagomål ska fogas till socialvårdslagen och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inte några betydande ekonomiska konsekvenser.

Den ändrade tillståndspraxisen för privat service kommer i någon mån att påverka de avgifter som tas ut hos serviceproducenterna och därigenom intäktsflödet till staten. Det föreslås att varje serviceproducent som har verksamhet inom bara ett enda regionförvaltningsverks verksamhetsområde ska beviljas ett tillstånd som omfattar hela verksamheten. Varje serviceproducent som har verksamhet inom fler än ett regionförvaltningsverks område ska på motsvarande sätt beviljas ett riksomfattande tillstånd.

Bestämmelser om avgifterna för regionförvaltningsverkens prestationer finns för närvarande i statsrådets förordning 1145/2009. Det

tas ut 540 euro för beviljande av tillstånd och 200 euro för ändring av tillståndet. Hos tillståndspliktiga serviceproducenter har dessutom som årsavgift för verksamhetsenheterna tagits ut 200 euro för varje verksamhetsenhet. Bestämmelser om avgifterna för Valvira prestationer finns i social- och hälsovårdsministeriets förordning 289/2010. Enligt den tas det ut 1 500 för ett riksomfattande tillstånd för privat hälso- och sjukvård och 400 euro för ändring av tillståndet. Hos varje producent av privata hälso- och sjukvårdstjänster tas det ut en årsavgift på 100 euro för vart femte nytt verksamhetsställe. Förordningen bör ändras så att den gäller även tillstånden för privat socialservice och de årsavgifter som tas ut på basis av tillstånden.

När en serviceproducent har endast ett tillstånd för såväl verksamhet i hela landet som verksamhet inom ett enda regionförvaltningsverks område och alla nya verksamhetsenheter är ärenden som gäller ändring av tillståndet kommer tillståndsmyndigheternas intäkter av avgifterna för prestationerna att minska. Motsvarande verkan har också årsavgiften, eftersom det är meningen att årsavgiften ska tas ut för varje serviceproducent, inte särskilt för varje verksamhetsenhet.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

I denna proposition betonas vikten av de privata serviceproducenternas ansvar för att tjänsterna är tillförliga. Bland annat förslaget om att serviceproducenterna ska utarbeta en plan för egenkontroll siktar till detta. Ökat ansvar för serviceproducenterna innebär lättare arbetsbörda för tillsynsmyndigheterna, åtminstone på längre sikt när de nya tänke- och arbetssätten förankras i praxis.

Det föreslås preciseringar och begränsningar i fråga om införandet av information om anmälningsskyldig service i registret över tillhandahållare av privat service, vilket kommer att skapa större klarhet i och också i någon mån minska på regionförvaltningsverkens uppgifter. En del av de anmälningsskyldiga formerna av socialservice kommer att falla utanför registreringen, vilket kommer att minska även mängden administrativt arbete för kommunerna eftersom kommunerna

inte behöver förmedla den informationen till regionförvaltningsverket.

Den reform som gäller riksomfattande tillstånd kommer att utöka Valvira uppgifter till den del det handlar om att behandla tillståndsansökningar och fatta tillståndsbeslut. Inspektionerna vid verksamhetsenheterna innan tillstånd beviljas och den primära tillsynen över verksamheten ska alltså höra till regionförvaltningsverkens uppgifter, vilket betyder att de inte påverkar den nuvarande arbetsfördelningen mellan myndigheterna.

Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen i lagen om privat socialservice ska de producerare av tillståndsskyldig service som för närvarande har verksamhet inom fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde och som så önskar hos Valvira få ansöka om att de separata tillstånden ersätts med ett riksomfattande tillstånd. För närvarande finns det ca 100 privata serviceproducenter med verksamhet inom fler än ett regionförvaltningsverks område och ca 450 verksamhetsenheter. Utgående från erfarenheterna under det första året med riksomfattande tillstånd för hälso- och sjukvård kan det antas att de privata socialserviceproducenter som för närvarande finns i registret kommer att använda sig av möjligheten att få ett riksomfattande tillstånd.

Nya serviceproducenter som planerar verksamhet inom flera regionförvaltningsverks områden och de serviceproducenter som för närvarande har verksamhet inom flera regionförvaltningsverks verksamhetsområden och som är tvungna att ansöka om tillstånd med anledning av väsentliga ändringar av verksamheten är skyldiga att ansöka om riksomfattande tillstånd. Det kan antas att Valvira kommer att få ta emot högst några tio nya ansökningar om riksomfattande tillstånd per år.

Vid Valvira har det riksomfattande tillståndsproceduren inom hälso- och sjukvården koncentrerats till verkets enhet i Rovaniemi. Det är meningen att de anställda som för närvarande arbetar vid enheten i Rovaniemi också ska behandla de riksomfattande tillståndsärendena inom socialvården. Behandlingen av tillstånd inom socialvården och hälso- och sjukvården stödjer varandra i funktionellt hänseende, eftersom privata ser-

viceproducenter med riksomfattande verksamhet ofta har verksamhetsformer såväl inom socialvården som inom hälso- och sjukvården.

Enligt propositionen ska regionförvaltningsverken inom ett år efter lagens ikraftträdande på tjänstens vägnar ändra tillstånden för varje verksamhetsenhet för de serviceproducenter som är verksamma inom respektive regionförvaltningsverks område till ett enda tillstånd som omfattar serviceproducentens alla verksamhetsenheter. Verksamhetsenheter behöver inte inspekteras med anledning av ändringen, men trots det kommer den att öka regionförvaltningsverkens uppgifter i någon mån i början av reformen. Det nya register över tillhandahållare av privat socialservice och privat hälso- och sjukvård som ska tas i bruk sommaren 2011 kommer att förbättra registeruppgifternas användbarhet och kommer på så vis att underlätta möjligheterna att ändra de nuvarande tillstånden för verksamhetsenheter till tillstånd för serviceproducenterna.

4.3 Konsekvenser för serviceproducenterna

De förslag som siktar till att öka serviceproducenternas ansvar kommer åtminstone i början av reformen att i någon mån öka serviceproducenternas arbetsmängd. Däremot kommer de att minska tillsynsmyndigheternas behov av att ingripa i verksamheten genom medel för tillsyn i efterhand, vilket medför att serviceproducenterna slipper många slags bekymmer.

Övergången till tillstånd för varje serviceproducent och till riksomfattande tillstånd innebär att serviceproducenterna inte längre i lika hög grad behöver kontakta flera olika myndigheter med anledning av samma ärende.

De föreslagna bestämmelserna om övervakning och registrering av stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster skapar större klarhet i mervärdesbeskattningen av privat socialservice. För detta förutsätts att Skattestyrelsen ser över sin anvisning om mervärdesbeskattning i fråga om socialservice.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i nära samarbete med Valvira.

Lagförslaget om privat socialservice har behandlats av den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta delegationen för privat social- och hälsovårdsservice. Delegationen består av företrädare för de olika verksamhetsavdelningarna vid social- och hälsovårdsministeriet samt av företrädare för producenterna av privat social- och hälsovårdsservice, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, tillsynsmyndigheterna, branschens arbetstagarorganisationer och Finlands Kommunförbund rf. Av dem som är företrädare i delegationen lämnade följande in skriftliga kommentarer till lagförslaget under beredningens gång: Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry, Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf och Södra Finlands regionförvaltningsverk.

I delegationen diskuterade man i synnerhet vilka konsekvenser den föreslagna lagen om privat socialservice kommer att ha för mervärdesbeskattningen i fråga om socialservice. Social- och hälsovårdsministeriet ordnade dessutom två separata överläggningar med Finlands näringsliv rf, Skattestyrelsen och Valvira där man planerade innehållet i de föreslagna bestämmelser som har beröringspunkter med mervärdesbeskattningen i fråga om privat socialservice.

Det informationssystem för tillståndsförvaltning och tillsyn inom social- och hälsovården (Valveri) som ska börja användas gemensamt av Valvira och regionförvaltningsverken bereds som bäst och avsikten är att systemet ska tas i bruk sommaren 2011. Samordningen av lagförslaget om privat socialservice med det nya informationssystemet har behandlats vid en överläggning där experter som planerar informationssystemet vid Valvira deltog. I samma överläggning deltog också en företrädare för Hyvinge stad och Södra Finlands regionförvaltningsverk.

Samordningen av lagförslaget om privat socialservice och bestämmelserna om tillsyn över barndagvården har behandlats på ett arbetsmöte som ordnades av social- och hälso-

vårdsministeriet och till vilket hade kallats företrädare för Valvira samt de tjänstemän som har hand om dagvårdsärenden vid regionförvaltningsverken.

Lagförslaget om privat socialservice har också tagits upp i den styrgrupp för skydd av uppgifter inom socialvården som sammanträder under ledning av dataombudsmannen.

Utkastet till proposition har dessutom behandlats av delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning och utkastet sändes på remiss till alla regionförvaltningsverk, Valvira, kommunavdelningen och skatteavdelningen vid finansministeriet, Skattestyrelsen, Finlands Kommunförbund rf, Finlands näringsliv rf och Centralförbundet för Socialskydd och Hälsa rf.

Många företrädare för regionförvaltningsverken har gett sakkunniga och delvis även

kritiska kommenterar under beredningens gång, vilket har påverkat innehållet i propositionen. I kommenterarna har fästs rikligt med avseende också vid sådana behov av att utveckla systemet som inte kan genomföras i detta sammanhang men som bör beaktas i samband med totalreformen av privat social- och hälsovårdsservice. Som exempel på de ändringsbehov som regionförvaltningsverken förde fram kan nämnas utredning av serviceproducentens ekonomiska förutsättningar innan tillstånd beviljas, precisering av den reglering som gäller den ansvariga personen, möjligheten att förena tillståndet även med andra villkor än sådana som gäller klientsäkerheten samt avförande av registeruppgifter om anmälningspliktig service på den grunden att verksamheten inte uppfyller de krav som ställs på den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om privat socialservice

Lagens rubrik och struktur

Som rubrik för den nya lagen föreslås lagen om privat socialservice, vilket harmonierar med lagen om privat hälso- och sjukvård och beskriver innehållet i lagen bättre än rubriken för den gällande lagen om tillsyn över privat socialservice. Den nya lagen innehåller nämligen förutom bestämmelser om tillsyn över tjänsterna också bestämmelser om hur servicen ska produceras och genomföras.

Det föreslås att lagen ska innehålla sammanlagt 46 paragrafer fördelade på nio kapitel. Antalet paragrafer ökar med 21 och antalet kapitel med två jämfört med den nuvarande lagen. Ökningen beror i huvudsak på att innehållet i den nuvarande lagen har spjälkats upp i mindre delar och omdisponerats för att det ska bli lättare att förstå lagen.

Förutom i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna finns helt nya eller i bety-

dande grad ändrade regleringsobjekt i följande paragrafer, moment och punkter:

- i 1 § anges lagens syfte
- i 2 § 2 mom. erinras om att lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000, klientlagen) ska tillämpas också på privat socialservice
- definitionen av privat socialservice i 3 § 1 punkten är exaktare än den nuvarande definitionen
- i 3 § 3 och 4 punkten definieras tillståndsmyndighet och tillsynsmyndighet
- i 4 § 2 mom. hänvisas till lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005) och i 3 mom. hänvisas till lagen om barndagvård (36/1973) och barnskyddslagen (417/2007)
- i 5 § bestäms om det ansvar som en producent av privat socialservice har för den samlade servicen
- i 6 § finns bestämmelser om en plan för egenkontroll
- i 7 § 2 mom. betonas att ett tillstånd att producera tjänster gäller särskilt för varje serviceproducent

- av 8 § 1 mom. framgår att serviceproducenten ska ansöka om ett s.k. riksomfattande tillstånd, om tillståndspliktig service produceras på fler än ett regionförvaltningsverks område

- enligt 8 § 9 punkten ska i tillståndsansökan uppges bl.a. den dataskyddsansvariga som avses i 20 § 4 mom. i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007)

- i 11 § 2 mom. hänvisas för tydlighetens skull till lagen om barndagvård, där det bestäms om anmälningsskyldighet för producenter av privat dagvård

- i 12 § bestäms om skyldighet för varje serviceproducent att lämna in en anmälan om att den ansvariga personen byts ut och om att verksamheten upphör

- i 13 § bestäms om skyldighet för den kommun som tagit emot en anmälan enligt 11 och 12 § att lämna regionförvaltningsverket uppgifterna om anmälan; skyldigheten gäller inte uppgifter om stödservice i anslutning till hemservice eller med stödservicen jämförbara tjänster eller privat familjedagvård

- i 14 § konstateras för tydlighetens skull att tillsynen gäller alla former av socialservice, också de former om vilka kommunen inte självant behöver lämna regionförvaltningsverket uppgifter

- i 15 § betonas vikten av styrning och rådgivning som den primära formen av förhandstillsyn

- enligt 17 § 1 mom. ska också kommunen ha rätt att förrätta tillsynsinspektioner på eget initiativ

- enligt 27 § 1 mom. ska det fattas ett förvaltningsbeslut i ett ärende som gäller registrering av anmälningspliktig service

- i samma paragraf finns en bestämmelse enligt vilken uppgifter om stödservice i anslutning till hemservice eller uppgifter om med stödservicen jämförbara tjänster eller uppgifter om familjedagvård inte ska registreras

- enligt 34 § ska regionförvaltningsverket och det kommunala organet inte bara övervaka utan också styra privat socialservice

- i 35 § finns bestämmelser om samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och om utbytet av information mellan dem

- i 38 § anges fem år som tidsgräns för att klagomål om ärenden ska undersökas; klagomål som gäller ärenden äldre än fem år ska i regel inte undersökas

- enligt 39 § ska de myndigheter som avses i lagen ha rätt att få uppgifter av serviceproducenterna på samma sätt som för närvarande och dessutom av varandra.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens syfte. Enligt 4 § i klientlagen har varje socialvårdsklient rätt till socialvård av god kvalitet och gott bemötande utan diskriminering från den som lämnar socialvård. Enligt 2 § i klientlagen ska lagen tillämpas både på socialvård som ordnas av myndigheter och på socialvård som ordnas av privata. Socialservice som ordnas av privata baserar sig på ett avtal mellan klienten och serviceproducenten. Också socialservice som ordnas av myndigheter genomförs i tilltagande grad så att tjänsterna köps av privata serviceproducenter. Syftet med den föreslagna lagen är att säkerställa att den rätt som anges i 4 § i klientlagen tillgodoses i bägge fallen.

2 §. Tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen avviker från bestämmelsen om tillämpningsområdet i den gällande lagen så som redan framgått av motiveringen till lagens rubrik. Den föreslagna lagen är en allmän lag om privat socialservice och avses bli tillämpad, om inte något annat föreskrivs genom speciallagstiftning. Av bestämmelsen om lagens sekundära karaktär i 1 mom. framgår den allmänna rättsprincipen om att en speciallag åsidosätter en allmän lag.

I 2 mom. föreslås en påminnelse om att klientlagen ska tillämpas också på produktion av privat socialservice. Klientlagen ska naturligtvis tillämpas på privat service bara till den del lagbestämmelserna inte har avgränsats till att gälla enbart myndigheternas verksamhet. På genomförandet av servicen ska dessutom tillämpas det som annars föreskrivs om socialservice. Avsikten är att privat socialservice ska omfattas av samma kvalitetskrav som på andra ställen i socialvårdslag-

stiftningen uppställs när det gäller socialservice.

3 §. Definitioner. I paragrafer definieras de begrepp som är de viktigaste för tillämpningen av lagen.

Bestämmelsen i 1 punkten gäller begreppet privat socialservice. Definitionen anknyter till 17 § i socialvårdslagen. I den paragrafen anges de former av socialservice i fråga om vilka kommunen ska sörja för anordnandet. I 1 mom. i den paragrafen nämns de former av socialservice om vilka det bestäms närmare i själva socialvårdslagen. De är följande: socialarbete, rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, hemservice, boendeservice, anstaltsvård, familjevård, verksamhet i sysselsättningssyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade samt åtgärder för att fastställa underhållsbidrag.

Hemservice definieras närmare i 9 § i socialvårdsförordningen. Enligt den ordnas hemservice i form av 1) hjälp i hemmet med arbete, personlig omvårdnad och stöd, vilken ges av hemvårdare eller hemhjälpare till enskilda eller familjer samt 2) stödservice såsom måltids-, klädvårds-, bad-, städ-, transport- eller följeslagarservice och tjänster som främjar socialt umgänge. Det är meningen att den föreslagna lagen i princip ska tillämpas på alla former av hemservice, stödservicen medräknad. Hemservice med tillhörande stödservice är tjänster som avses i 11 § i den föreslagna lagen och om vilka producenten ska lämna en anmälan till organet i den kommun där tjänsterna tillhandahålls. Av de föreslagna 13 och 27 § framgår att stödservicen inte ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service. I de paragraferna används formuleringen ”stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster”. Med uttrycket avses för det första de tjänster som uttryckligen nämns i förteckningen i 9 § i socialvårdsförordningen. Eftersom förteckningen inte är uttömmande omfattar uttrycket ”med stödservicen jämförbara tjänster” också de tjänster som en klient kan behöva för att klara sitt dagliga liv. Det kan handla om t.ex. så kallade shoppingkassetjänster. Det är dessutom meningen att uttrycket ”jämförbara tjänster” ska tolkas så att det omfattar de tjänster som ingår i förteckningen över stödservice och

motsvarande tjänster också när de ingår som ett led i annan socialservice. Exempelvis måltidsservice i anslutning till boendeservice och anstaltsvård ska betraktas som service som är jämförbar med stödservice i anslutning till hemservice.

Av 17 § 2 mom. i socialvårdslagen framgår de former av socialservice om vilka det bestäms närmare i speciallagstiftningen om socialvård och i den familjerättsliga lagstiftningen. Tjänster som regleras i speciallagstiftningen om socialvård är barnskydd, barndagvård, specialomsorger om utvecklingsstörda, service och stöd på grund av handikapp, service i anslutning till missbrukarvård, stöd för närståendevård och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Socialservice baserad på familje- och barnrättslig lagstiftning är åtgärder för utredande och fastställande av faderskap, övriga uppgifter som föreskrivits för barnatillsyningsmannen, adoptionsrådgivning, medling i familjefrågor samt medling vid verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt.

Utgångspunkten är att den föreslagna lagen ska gälla alla former av socialservice, men i praktiken kommer lagen att tillämpas bara på de tjänster som en privat serviceproducent kan producera med hänsyn till servicens art. Exempelvis åtgärder för att utreda och fastställa faderskap samt för att fastställa underhållsbidrag är uppdrag som inrymmer utövande av offentlig makt och som inte kan ordnas som privat service.

De övriga tjänster som avses i 17 § 2 mom. i socialvårdslagen och som regleras i den familje- och barnrättsliga lagstiftningen faller utanför den nya lagens tillämpningsområde på grund av lagens sekundära karaktär, eftersom bestämmelser om tillstånds- och tillsynsförfaranden som gäller dem finns i speciallagar. Tjänster av detta slag är t.ex. adoptionsrådgivning som regleras i adoptionslagen (153/1985), medling i familjefrågor som regleras i äktenskapslagen (234/1929) och verkställighetsmedling vid beslut om vårdnad om barn och umgängesrätt som regleras i lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996).

Det är meningen att den nya lagen ska tillämpas också på barndagvård oavsett att det i

den gällande lagen om barndagvård (36/1973) finns specialbestämmelser om tillsyn över dagvården.

Till privat socialservice kommer att hänföras förutom direkta servicehändelser för klienten också t.ex. professionell handledning och rådgivning inom socialvården i anslutning till samordning, integrering och förmedling av tjänster samt uppföljning av vård- och serviceplanerna. Med förmedling av tjänster avses inte personaluthyrning.

Begreppet privat socialservice inrymmer att tjänsterna produceras av en privat person, sammanslutning eller stiftelse. Stiftelse nämns inte särskilt i den nuvarande lagen, men i praktiken har lagen tillämpats också på socialservice som stiftelser producerar. För tydlighetens skull föreslås ett separat omnämnande av stiftelse i paragrafen. Med privat sammanslutning avses ett öppet bolag, ett kommanditbolag, ett aktiebolag, ett andelslag, en förening och någon annan privaträttslig juridisk person. Socialservice som anordnas av offentliga samfund, såsom staten och statliga inrättningar, en kommun, en samkommun, en församling eller något annat religionssamfund, ska inte betraktas som privat service. Ett affärsföretag som ett offentligt samfund bildar ska däremot ha samma ställning som en privat sammanslutning när det gäller tillämpningen av lagen, vilket innebär att den socialservice som ett sådant affärsföretag producerar är privat socialservice.

Det är kännetecknande för privat socialservice att tjänsterna produceras mot ersättning genom drivande av rörelse eller genom yrkesutövning. Det här medför att närståendevård som avses i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) och familjevård som avses i familjevårdarlagen (312/1992) faller utanför lagen. Både närståendevård och familjevård genomförs på basis av ett uppdragsavtal mellan kommunen och vårdaren och ingendera kan betraktas som utövande av rörelse eller som yrkesutövning. Så kallad professionell familjevård är däremot en form av privat socialservice. Den professionella familjevården baserar sig inte på ett uppdragsavtal utan t.ex. på ett avtal om köpta tjänster mellan kommunen och serviceproducenten.

I 2 punkten definieras begreppet verksamhetsenhet. Bestämmelsen motsvarar i övrigt definitionen i 2 § 2 punkten i den gällande lagen, bortsett från att den ändras så att den motsvarar nuvarande tolkningspraxis, dvs. att begreppet verksamhetsenhet inte begränsas till verksamhet utanför klientens hem. Dagens uppfattning är att klienten har sitt hem där han eller hon faktiskt är bosatt, t.ex. i ett privat servicehus som tillhandahåller boendeservice eller i ett ålderdomshem. Den funktionella helhet som begreppet verksamhetsenhet avser är dock inte bunden till ett visst fysiskt verksamhetsställe, utan den kan avse t.ex. ett företag som producerar hemservice och bedriver verksamhet i till och med mycket liten skala.

I 3 och 4 punkten definieras tillståndsmyndighet respektive tillsynsmyndighet. Regionförvaltningsverket och Valvira är tillståndsmyndigheter. Tillsynsmyndigheter är förutom dessa också ett sådant kollegialt organ eller flera sådana kollegiala organ som avses i 6 § i socialvårdslagen och som ansvarar för uppgifter i samband med verkställigheten av socialvård.

2 kap. Produktion av privat socialservice

4 §. Verksamhetsbetingelser. Innehållet i paragrafen motsvarar i sak till övervägande del 3 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen. I 1 mom. nämns de grundläggande element som varje verksamhetsenhet ska ha, nämligen tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och tillräcklig och ändamålsenlig utrustning samt den personal som verksamheten förutsätter. Tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och anordningar bestäms enligt de tjänster som verksamhetsenheten i fråga bjuder ut. Kravet accentueras när service produceras dygnet runt, men t.ex. hemserviceverksamhet i liten skala kan genomföras på behörigt sätt också utan någon separat lokal. Det är meningen att servicen ska uppfylla alla de uppställda kraven under hela den tid den genomförs.

I 2 mom. anges de krav som ställs i fråga om antalet anställda och deras behörighet. Klienternas behov av service och antalet klienter står som utgångspunkt. Också de krav

som gäller personalen bestäms enligt de tjänster som verksamhetsenheten bjuder ut. Ju intensivare service det handlar om, desto större krav ställs på antalet anställda och deras yrkesskicklighet. Lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården ska i regel tillämpas på den behörighet som krävs av de anställda.

I 3 mom. hänvisas till de specialbestämmelser på andra ställen i socialvårdslagstiftningen som gäller personaldimensionering och behörighetsvillkor. Avsikten är att bestämmelserna ska tillämpas också på privat socialservice.

5 §. Ansvar för servicens kvalitet. Innehållet i 1 mom. motsvarar i sak till övervägande del 3 § 4 mom. i den gällande lagen. Av det föreslagna momentet framgår att privat socialservice kan ordnas av kommunen på så vis att kommunen köper tjänster för sina klienter t.ex. på basis av ett avtal om köpta tjänster. Service som kommunen anordnar bygger på ett förvaltningsbeslut för klienten i fråga. I beslutet fastslås hurdan service klienten ska tillhandahållas. Privat socialservice kan också grunda sig på ett avtal mellan en klient och en serviceproducent. Kommunen är då inte på något sätt delaktig i avtalet. Bägge fallen berörs av 7 § i klientlagen. Enligt den paragrafen ska serviceanordnaren utarbeta en service-, vård- eller rehabiliteringsplan eller någon annan motsvarande plan för klienten.

Innehållet i den samlade service som klienten får ska framgå av det avtal eller det förvaltningsbeslut och de tillhörande planer som nämns i 1 mom. Enligt 2 mom. svarar varje privat socialserviceproducent själv för att den samlade servicen är tillbörlig.

Enligt 3 mom. ska varje verksamhetsenhet ha en ansvarig person. Innehållet i momentet motsvarar i sak 4 § 1 mom. i den gällande lagen. Den ansvariga personen svarar för att serviceverksamheten uppfyller de krav som ställs på den, bl.a. att det för tillhandahållande av socialservice finns tillräckligt många anställda med hänsyn till behovet av service och antalet klienter och att de anställda har sådan utbildning och yrkesskicklighet som gör det möjligt att tillhandahålla högklassiga tjänster. Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande från 2004 (liggare 1344) ansett att den ansvariga personen ska arbeta vid

verksamhetsenheten och att de behörighetsvillkor som gäller för de anställda vid en enhet som tillhandahåller privat socialservice kan tillämpas också på den ansvariga personen.

6 §. Plan för egenkontroll. Vålfungerande egenkontroll är ett verktyg för att kontrollera servicens kvalitet och utveckla serviceverksamheten. Välplanerad egenkontroll fungerar smidigt som ett led i serviceverksamheten. I 1 mom. föreslås därför en bestämmelse om att serviceproducenterna ska utarbeta en plan för egenkontroll. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

En bestämmelse om en plan för egenkontroll togs in i 6 § i lagen om privat hälso- och sjukvård samtidigt som bestämmelserna om riksomfattande tillstånd fogades till lagen. Enligt paragrafen ska den ansvariga föreståndaren, för säkerställande av verksamhetens kvalitet, utarbeta en plan för egenkontroll, om serviceproducenten bedriver verksamhet vid fler än ett verksamhetsställe. Av förarbetet till lagändringen framgår inte orsaken till att skyldigheten att göra en plan för egenkontroll gäller bara serviceproducenter som bedriver verksamhet vid fler än ett verksamhetsställe.

Enligt denna proposition ska varje privat socialserviceproducent ha en plan för egenkontroll, oavsett inom hur pass vidsträckt område servicen tillhandahålls. Både de som producerar tillståndspliktig service och de som producerar anmälningspliktig service ska göra upp en plan för egenkontroll.

I samband med beredningen av denna proposition diskuterades möjligheten att låta tillsynsmyndigheten godkänna planen för egenkontroll för att det skulle säkerställas att planen utarbetats på behörigt sätt. Alternativet slopades dock eftersom avsikten uttryckligen är att betona serviceproducentens eget ansvar för kvaliteten på servicen. Egenkontroll är det bästa sättet att uppnå det målet, om det i stället för ett förfarande med myndighetsbekräftelse krävs att serviceproducenten ska hålla planen för egenkontroll offentligt framlagd och följa hur den förverkligas. Då kan både klienterna och deras anhöriga samt serviceproducentens anställda hålla ett öga på hur egenkontrollen genomförs.

Enligt 6 § i lagen om privat hälso- och sjukvård kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira, meddela föreskrifter om innehållet i och utarbetandet av planen för egenkontroll. Enligt det föreslagna 2 mom. ska Valvira på motsvarande sätt få meddela allmänna föreskrifter om innehållet i och utarbetandet av planen för egenkontroll av privat socialservice samt dessutom om uppföljningen och inlämnandet av planen till tillsynsmyndigheten. Det är viktigt att tillsynsmyndigheten får information om planen för att planen i förekommande fall ska kunna användas som ett hjälpmedel för tillsynen. Det är meningen att Valvira:s föreskrifter ska utformas så att det tas hänsyn till verksamhetens omfattning och innehåll. Exempelvis när det handlar om att producera omsorgstjänster dygnet runt måste planen för egenkontroll vara mera övergripande än när det handlar om att i liten skala producera stödservice i anslutning till hemservice.

3 kap. Tillstånd och anmälan som gäller produktion av service

7 §. Tillståndspliktig service. Innehållet i 1 mom. motsvarar i sak till övervägande del första meningen i 5 § 1 mom. i den gällande lagen.

Enligt förslaget ska det behövas tillstånd för att inleda verksamheten och för att ändra den väsentligt. Tillståndsmyndigheten ska bedöma från fall till fall om det handlar om väsentlig ändring av verksamheten. Högsta domstolen har i det avgörande som nämndes ovan i samband med 5 § ansett att byte av ansvarig person inte är en sådan väsentlig ändring av verksamheten att ett tillstånd måste sökas. Exempelvis flyttning till nya lokaler, betydande ökning eller minskning av antalet anställda, ändring av personalstrukturen och ändring av företagsformen kan däremot anses vara sådana väsentliga ändringar av verksamheten att det behövs ett tillstånd. Ett tillstånd ska också alltid sökas när verksamheten utvidgas genom att det bildas nya verksamhetsenheter. Om en serviceproducent som haft verksamhet inom ett enda regionförvaltningsverks område utvidgar sin verk-

samhet till andra regionförvaltningsverks verksamhetsområden, ska serviceproducenten i enlighet med den föreslagna 8 § ansöka om ett s.k. riksomfattande tillstånd hos Valvira.

Av 2 mom. framgår att tillståndet att producera service ska gälla särskilt för varje serviceproducent, alltså inte längre för varje verksamhetsenhet så som den gällande lagen har kunnat tolkas. Till denna del kommer regleringen att bli tydligare och stå i bättre samklang med lagen om privat hälso- och sjukvård.

8 §. Ansökan om tillstånd. Av 1 mom. framgår hos vilken myndighet tillstånd ska sökas. Huvudregeln är att ansökan ska lämnas in till regionförvaltningsverket. Om en serviceproducent har verksamhet inom fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde ska serviceproducenten ansöka om tillstånd för hela sin serviceverksamhet hos Valvira. Serviceproducenten svarar i första hand själv för att ansökan lämnas in till rätt myndighet. Om ansökan dock av misstag har lämnats in till fel myndighet, ska denne i enlighet med 21 § i förvaltningslagen (434/2003) överföra den till rätt myndighet.

Enligt 2 mom. ska ansökan vara skriftlig på samma sätt som för närvarande, men det behövs inte någon underskrift eftersom det då blir lättare att kommunicera elektroniskt och behovet att hantera handlingar i pappersform minskar. I ansökan ska nämnas i huvudsak samma uppgifter som de som ska nämnas enligt 5 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen. Till skillnad från den gällande lagen ska produktionssättet för servicen nämnas i tillståndsansökan. Uppgifter om produktionssätt beskriver vilken del av den verksamhet som avses i tillståndsansökan som sköts som serviceproducentens egen verksamhet och till vilken del tjänster som producerats av underleverantörer används. Enligt 2 mom. 9 punkten ska i tillståndsansökan dessutom uppges bl.a. den dataskyddsansvariga som avses i 20 § 4 mom. i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården.

9 §. Inspektion med anledning av tillståndsansökan. Innehållet i första meningen i paragrafen motsvarar i sak 5 § 5 mom. i den gällande lagen. Om det handlar om ansökan

om ett riksomfattande tillstånd, ska varje regionförvaltningsverk på begäran av Valvira inspektera den verksamhetsenhet som finns inom regionförvaltningsverkets område. Avsikten är att Valvira ska pröva när regionförvaltningsverkets inspektion behövs för att förutsättningarna för tillstånd ska kunna klarläggas. Om det nyligen har förrättats en inspektion vid verksamhetsenheten, är det inte nödvändigtvis ändamålsenligt med en ny inspektion. Om regionförvaltningsverket anser att det behövs får också en representant för den kommun där verksamhetsenheten är belägen ta del i inspektionen. En bestämmelse om möjligheten för en representant för kommunen att delta i inspektionen före beviljandet av tillstånd finns för närvarande i 6 § i förordningen om tillsyn över privat socialservice (1208/1996).

10 §. Beviljande av tillstånd. Det föreslagna 1 mom. motsvarar huvudsakligen första meningen i 5 § 2 mom. i den gällande lagen. För att tillstånd ska beviljas ska det dock krävas att serviceproducentens alla verksamhetsenheter uppfyller de krav som i den föreslagna 4 § ställs i fråga om verksamhetsbetingelserna. Ändringen baserar sig på att enligt den föreslagna lagen ska tillståndet gälla särskilt för varje serviceproducent, inte för varje verksamhetsenhet så som enligt nuvarande praxis. Om tillstånd söks med anledning av ändring av en viss verksamhetsenhet är det inte meningen att tillståndsmyndigheten samtidigt ska ompröva verksamhetsbetingelserna för alla de övriga verksamhetsenheterna. I sådana fall är utgångspunkten att tillståndsmyndigheten kan anta att de övriga verksamhetsenheterna alltså uppfyller villkoren för erhållande av tillstånd, om inte något annat har uppdagats.

I 2 mom. bestäms om innehållet i ett tillstånd. Av tillståndet ska framgå bl.a. produktions sättet för servicen. Bortsett från uppgiften om produktions sätt motsvarar bestämmelsen andra och tredje meningen i 5 § 1 mom. i den gällande lagen.

På samma sätt som för närvarande ska tillståndet kunna förenas med villkor som är nödvändiga för att klientsäkerheten ska kunna tryggas. En motsvarande bestämmelse finns i tredje meningen i 5 § 1 mom. i den gällande lagen och i 4 § 1 mom. i lagen om

privat hälso- och sjukvård. Enligt det momentet kan tillståndet förenas med villkor som är nödvändiga för att trygga patientsäkerheten.

11 §. Anmälningsskyldig service. Enligt 1 mom. ska det på samma sätt som för närvarande göras en anmälan om annan socialservice än socialservice dygnet runt till organet i den kommun där tjänsterna produceras. Med undantag för service dygnet runt gäller anmälningsskyldigheten alla i 3 § 1 punkten avsedda former av socialservice, även stödservice i anslutning till hemservice och med stödservicen jämförbara tjänster samt privat familjedagvård, vilka enligt det föreslagna 27 § 2 mom. inte ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service.

I samband med beredningen av denna proposition diskuterades alternativet att också de som producerar anmälningsskyldig service skulle bli skyldiga att lämna in en anmälan till Valvira om servicen tillhandahålls på fler än ett regionförvaltningsverks område eller till regionförvaltningsverket om service tillhandahålls inom dess område i fler kommuner än en. Alternativet slopades dock än så länge, eftersom det skulle ha krävts grundligare bedömning och planering än vad som nu är möjligt. Regleringen av anmälningsskyldig service kommer därför att ha samma grundläggande struktur som för närvarande.

Innehållet i första meningen i 1 mom. motsvarar i sak till övervägande del 6 § 1 mom. i den gällande lagen, dock så att det i den föreslagna 12 § föreslås en särskild bestämmelse om anmälan att verksamheten upphör.

Enligt andra meningen i momentet ska anmälan innehålla motsvarande uppgifter som tillståndsansökan. Innehållet i bestämmelsen motsvarar i sak 2 och 3 mom. i den gällande lagen men är tekniskt sett enklare eftersom det inte ingår någon separat förteckning över de uppgifter som ska nämnas i anmälan.

Innehållet i tredje meningen i momentet motsvarar i sak 6 § 4 mom. i den gällande lagen men bestämmelsen har fått en begripligare formulering. Om det av tillståndsansökan framgår att serviceproducenten förutom tillståndsskyldig service också producerar anmälningsskyldig service, ska det inte behöva lämnas in någon separat anmälan om dessa

former av service till det kommunala organet.

I 2 mom. hänvisas för tydlighetens skull till lagen om barndagvård, där det bestäms om anmälningsskyldighet för producenter av privat dagvård.

12 §. *Anmälan om att den ansvariga personen byts ut och om att verksamheten upphör.* Enligt 4 § 2 mom. i den gällande lagen ska serviceproducenten underrätta den tillsynsmyndighet som tagit emot anmälan eller beviljat tillståndet om att den ansvariga personen byts ut. Enligt 5 § 1 mom. i den lagen ska regionförvaltningsverket underrättas, om den tillståndspliktiga verksamheten upphör, och enligt 6 § 1 mom. ska det göras en anmälan till det kommunala organet underrättas innan den tillståndspliktiga verksamheten upphör. Enligt ordalydelsen i lagen ska den anmälan som avses i det sistnämnda innehålla samma uppgifter som anmälan om inledande av verksamheten. Det är inte motiverat att kräva så pass omfattande uppgifter i anmälan om att verksamheten upphör.

Enligt den föreslagna paragrafen ska varje serviceproducent anmäla både att den ansvariga personen byts ut och att verksamheten upphör. Bestämmelsen ska gälla både tillståndspliktig och anmälningspliktig socialservice. Innehållet i anmälan kommer inte att fastställas i lagen. Närmare bestämmelser om innehållet ska vid behov få utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet med stöd av det föreslagna 42 § 2 mom.

13 §. *Kommunens skyldighet att lämna regionförvaltningsverket anmälda uppgifter.* I 7 § i den gällande lagen finns bestämmelser om registret över tillhandahållare av privat service. Enligt 3 mom. ska kommunerna meddela regionförvaltningsverket uppgifter för registret. Av kontexten kan man sluta sig till att med uppgifter avses de uppgifter som det kommunala organet har tagit emot i form av anmälningar med stöd av 6 §.

I den föreslagna lagen placeras bestämmelsen om kommunens skyldighet att lämna anmälda uppgifter för tydlighetens skull i samma kapitel där det finns bestämmelser om serviceproducenternas anmälningsskyldighet. Enligt den föreslagna paragrafen ska kommunerna inte vara skyldiga att självant

lämna regionförvaltningsverket uppgifter om stödservice i anslutning till hemservice eller med stödsericen jämförbara tjänster eller privat familjedagvård, eftersom dessa uppgifter enligt det föreslagna 27 § 2 mom. inte ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service.

4 kap. Tillsyn

14 §. *Tillsynsobjekt.* I paragrafen föreslås för tydlighetens skull bli bestämt att tillsynen ska gälla alla former av socialservice. Tillsynen ska också gälla de former av socialservice om vilka kommunen inte självant ska lämna regionförvaltningsverket uppgifter och som enligt 27 § 2 mom. i den föreslagna lagen inte ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service.

I egenskap av den primära tillsynsmyndigheten för anmälningspliktig service ska det kommunala organet därmed t.ex. kunna tillhandahålla i den föreslagna 15 § avsedd styrning och rådgivning också för de serviceproducenter som producerar stödservice i anslutning till hemservice eller med stödsericen jämförbara tjänster eller familjedagvård. Med stöd av den föreslagna 17 § ska det kommunala organet dessutom få inspektera de verksamhetsenheter där tjänsterna produceras. I enlighet med den föreslagna 35 § ska det kommunala organet informera regionförvaltningsverket om inspektionerna och sina slutsatser om dem. För att avhjälpa eventuella brister ska regionförvaltningsverket i förekommande fall få tillgripa de medel för tillsyn som avses i 19—22 §. Det är dessutom tänkbart att det anförs klagomål också över tjänster som inte upptagits i registret och vilka regionförvaltningsverket och Valvira är behöriga att behandla.

15 §. *Styrning, rådgivning och uppföljning.* Enligt 9 § i den gällande lagen ska tillsynsmyndigheten samarbeta med den privata socialserviceproducenten vid ordnande av den styrning, rådgivning och uppföljning som behövs vid serviceproduktionen. I den föreslagna paragrafen betonas vikten av styrning och rådgivning som den primära formen av förhandstillsyn. Styrning och rådgivning ska naturligtvis kunna tillhandahållas bara om

serviceproducenten är villig att ta emot den. Uppföljningen av hur verksamheten utvecklas lyckas bäst om den genomförs i samråd med serviceproducenten. Till denna del är det motiverat att föreskriva särskilt om det kommunala organets och serviceproducentens samarbetskyldighet.

16 §. Verksamhetsberättelse. Den föreslagna paragrafen motsvarar 10 § i den gällande lagen, bortsett från att inte bara regionförvaltningsverket utan också Valvira ska kunna ta emot verksamhetsberättelsen. Enligt det föreslagna 42 § 2 mom. ska det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas bestämmelser om innehållet i verksamhetsberättelsen och om inlämnandet av den till tillståndsmyndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i 10 § i lagen om privat hälso- och sjukvård.

I verksamhetsberättelsen ska enligt 2 mom. nämnas de ändringar som har skett beträffande personalen, lokalerna och verksamheten. Det bör noteras att det krävs tillstånd för väsentliga ändringar av verksamheten. Det räcker inte med att man bara uppger ändringarna i verksamhetsberättelsen, vilket ibland har hänt i praktiken.

17 §. Inspektionsrätt. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar första meningen i 12 § 1 mom. i den gällande lagen, bortsett från att termen tillsynsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillsynsmyndighet omfattar också det kommunala organet.

Bestämmelsen avviker från den gällande lagen liksom från 17 § 1 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård på så vis att den ger det kommunala organet rätt att utföra tillsynsinspektioner på eget initiativ. I dagens läge får det kommunala organet inspektera en verksamhetsenhet för privat socialservice bara om Valvira eller regionförvaltningsverket av grundad anledning begär det. Det kommunala organet får inte ens på begäran av andra tillsynsmyndigheter inspektera en verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården. Ändringen grundar sig på Valviras initiativ till social- och hälsovårdsministeriet av den 26 januari 2010.

Bestämmelserna om inspektionsrätt i lagen om tillsyn över privat socialservice preciseras genom lag 1554/2009 som trädde i

kraft vid ingången av 2010 i anslutning till inrättandet av Valvira. I lagen togs också in bestämmelser om förfarandet vid förrättande av inspektion. Enligt dem har inspektören bl.a. rätt att utföra en inspektion utan förhandsanmälan, att få tillträde till alla lokaler och att av serviceproducenten avgiftsfritt få kopior av handlingar. Motsvarande bestämmelser fogades då också till socialvårdslagen och till lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977). I lagen om privat hälso- och sjukvård hade de tagits in redan genom lag 1258/2005, som trädde i kraft vid ingången av september 2006. I motiveringen i den regeringsproposition (RP 131/2008 rd) som ledde till att socialvårdslagstiftningen ändrades konstateras i fråga om lagen om tillsyn över privat socialservice att bestämmelserna om inspektion som utförs av det kommunala organ som ansvarar för socialvården dock förblir oförändrade i den föreslagna paragrafen. Innan reformen trädde i kraft hade det kommunala organet rätt att utföra tillsynsinspektioner självständigt.

I initiativet från Valvira konstateras att inom privat socialvård är det kommunala organet tydligare än inom hälso- och sjukvård en tillsynsmyndighet som verkar på fältet. I fråga om verksamhet som inte bedrivs dygnet runt är Valvira rentav den primära tillsynsmyndigheten. Valvira anser att det är motiverat att föreskriva att kommunen får inspektera utan någon explicit begäran av en statlig myndighet. Enligt initiativet är det inte exceptionellt att ett missförhållande som kräver ett inspektionsbesök med tillhörande befohigheter inledningsvis kommer upp i kommunen. I den bemärkelsen motsvarar inte den nuvarande regleringen de praktiska behoven, och det förefaller egendomligt att kommunen ska behöva en explicit och motiverad begäran av en statlig myndighet för att en inspektion ska få utföras.

Det som föreslås bli bestämt i 2 mom. motsvarar andra meningen i 12 § 1 mom. i den gällande lagen, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket.

De föreslagna bestämmelserna om inspektionsrätt begränsar inte tillsynsmyndighetens möjligheter att besöka verksamhetsenheterna för att genomföra styrning, rådgivning och uppföljning enligt den föreslagna 15 §. Styrningsbesök av det slaget måste dock ske i samförstånd med serviceproducenten och får inte med stöd av de befogenheter som avses i den föreslagna 18 § genomföras utan samtycke av serviceproducenten.

18 §. Förrättande av inspektion. Bestämmelser om förrättande av inspektion finns i sista meningen i 12 § 1 mom. och i 12 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen. Likadana bestämmelser finns också i 17 § i lagen om privat hälso- och sjukvård. Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar i sak de gällande bestämmelserna. Enligt den föreslagna 40 § ska polisen vara skyldig att ge tillsynsmyndigheten handräckning för genomförandet av inspektion.

19 §. Anmärkning och uppmärksamgörande. Den föreslagna paragrafen motsvarar 17 § 1 mom. i den gällande lagen och 22 a § 1 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket.

20 §. Föreläggande om avhjälpande av brister. Den föreslagna paragrafen motsvarar 16 § 1 mom. i den gällande lagen och första och andra meningen i 20 § 1 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket.

21 §. Avbrytande av verksamheten och förbud mot användning. Den föreslagna paragrafen motsvarar 16 § 1 mom. i den gällande lagen och sista meningen i 20 § 2 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket. Enligt den föreslagna 40 § ska polisen vara skyldig att ge tillsynsmyndigheten handräckning för genomförandet av avbrytande och förbud mot användning.

22 §. Tvångsmedel för iakttagande av ett föreläggande. Den föreslagna paragrafen motsvarar 16 § 3 mom. i den gällande lagen och 20 § 2 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket.

23 §. Återkallande av tillstånd. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar huvudsakligen 18 § i den gällande lagen. I stället för regionförvaltningsverket används dock termen tillståndsmyndighet, som också avser Valvira. En motsvarande ändring gjordes i 22 § i lagen om privat hälso- och sjukvård i samband med den reform som gällde riksomfattande tillstånd. Den föreslagna paragrafen avviker från de gällande bestämmelserna också på så sätt att den gör det möjligt att delvis återkalla tillståndet.

Återkallande av tillståndet blir aktuellt först som ett medel i sista hand. Före det måste man med lindrigare medel försöka få verksamheten att bli förenlig med tillståndsbeslutet och de gällande bestämmelserna, föreskrifterna och anvisningarna. Möjligheten att delvis återkalla tillståndet kan behövas bara om en del av de verksamhetsenheter som tillståndet gäller är sådana att verksamheten vid dem inte kan bli tillbörlig med hjälp av andra metoder.

Av ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen framgår att endast den tillståndsmyndighet som beviljat tillståndet har befogenheter att återkalla det. Valvira kan alltså inte återkalla ett tillstånd som regionförvaltningsverket beviljat och regionförvaltningsverket kan inte återkalla ett tillstånd som Valvira beviljat.

24 §. Åtgärder med anledning av brister i läkemedelsförsörjningen. Den föreslagna paragrafen motsvarar 16 § 4 mom. i den gällande lagen och 20 § 4 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård, bortsett från att termen tillsynsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillsynsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket. Dessutom tas den föreslagna paragrafen in i slutet av kapitlet om tillsyn rör hela kapitlet. I den gällande lagen finns motsvarande bestämmelse i para-

grafen om föreläggande och tvångsmedel och rör enligt ordalydelsen i lagen endast de åtgärderna. Den föreslagna ändringen är närmast lagteknisk och kommer antagligen inte ha någon större praktisk betydelse för tillämpningen av lagen.

5 kap. **Register över tillhandahållare av privat service**

25 §. Förande av register och användning av registeruppgifterna. Innehållet i det föreslagna 1 mom. motsvarar i sak 7 § 1 mom. i den gällande lagen och första och andra meningen i 14 a § 1 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket. Dessutom har ordalydelsen ändrats så att den uppfyller dagens krav på hur författningar ska skrivas.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar de bestämmelser som för närvarande finns i sista meningen i 7 § 1 mom. i den gällande lagen och i första meningen i 4 mom. i den paragrafen samt i motsvarande meningar i 14 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård.

Innehållet i första meningen i 3 mom. motsvarar i sak 7 § 4 mom. i den gällande lagen och tredje meningen i 14 a § 4 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård. Andra meningen i 3 mom. motsvarar andra meningen i de momenten. Den föreslagna bestämmelsen avviker från de gällande momenten på så sätt att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet omfattar både Valvira och regionförvaltningsverket. Sista meningen i det föreslagna momentet motsvarar fjärde meningen i de gällande momenten.

26 §. Registrering av uppgifter som ingår i tillståndsansökan. Enligt 7 § 2 mom. i den gällande lagen ska regionförvaltningsverken i registret över tillhandahållare av privat service föra in de uppgifter som ska nämnas i tillståndsansökan och i anmälan. I den nya lagen föreslås för tydlighetens skull separata bestämmelser om registrering av uppgifter om tillståndspliktig service och anmälningspliktig service. Dessutom föreslås en särskild be-

stämmelse om registrering av uppgifter om service som hänförs till båda kategorierna. Den föreslagna paragrafen gäller tillståndspliktig service. Den tillståndsmyndighet som beviljat tillståndet ska ansvara för registreringen, dvs. Valvira för riksomfattande tillstånd och regionförvaltningsverket i övriga fall.

27 §. Registrering av uppgifter om anmälningspliktig verksamhet. Tillträde till registret över tillhandahållare av privat service kan ha relevans för serviceproducentens affärs- eller yrkesverksamhet, trots att det inte längre har någon avgörande inverkan på t.ex. mervärdesbeskattningen av verksamheten. Med tanke på rättsskyddet för den som tillhandahåller service är det därför viktigt att få ett överklagbart beslut i synnerhet i det fallet att verksamheten inte godkänns för registret. Hittills har regionförvaltningsverken informerat serviceproducenterna om detta per brev. Enligt 1 mom. ska det fattas ett förvaltningsbeslut i ett ärende som gäller registrering av anmälningspliktig service. Ändringen motsvarar den riktlinje som förvaltningsdomstolarna följt i sin rättspraxis på sistone.

Enligt förslaget ska beslutet fattas av tillståndsmyndigheten. I regel kommer regionförvaltningsverket att vara beslutsfattare, men om anmälningspliktig verksamhet framgår av ansökan om riksomfattande tillstånd ska Valvira besluta om införandet i registret.

Enligt 2 mom. ska i registret inte föras in uppgifter om stödservice i anslutning till hemservice eller med stödservicen jämförbara tjänster eller uppgifter om familjedagvård.

28 §. Övriga uppgifter som ska registreras. Av den föreslagna paragrafen framgår vilka andra än i 26 och 27 § avsedda uppgifter som ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service. Paragrafen gäller både tillståndspliktig och anmälningspliktig service, och de uppgifter som förtecknas är desamma som i förteckningarna i 7 § 2 mom. i den gällande lagen och 14 a § 2 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård. Uppgifter om förändringar i verksamheten är t.ex. uppgifter om byte av ansvarig person och upphörande av verksamheten. I 12 § föreslås bli bestämt om skyldighet att anmäla dessa uppgifter.

29 §. Avförande av registeruppgifter. Den föreslagna paragrafen motsvarar 7 § 5 mom. i

den gällande lagen, bortsett från att också den dataskyddsansvariga omnämns. Uppgifterna om den personen ska nämnas i tillståndsansökan enligt den föreslagna 8 § 9 punkten och i anmälan enligt 11 § 1 mom. och ska föras in i registret enligt de föreslagna 26 och 27 §.

30 §. Offentliggörande och utlämnande av registeruppgifter. I 7 a § 2 och 3 mom. i den gällande lagen finns bestämmelser om offentliggörande och utlämnande av uppgifter som finns i registret över tillhandahållare av privat service. Motsvarande bestämmelser finns också i 14 b § 2 och 3 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård. Första meningen i det föreslagna 1 mom. motsvarar första meningen i 2 mom. i de gällande paragraferna. Andra meningen i det föreslagna 1 mom. motsvarar tredje meningen i det momentet. Andra meningen i 2 mom. motsvarar andra meningen i det momentet. Det föreslagna 3 mom. är likadant som 3 mom. i de gällande paragraferna, bortsett från att ordet regionförvaltningsverk i 7 a § 3 mom. i den gällande lagen ersätts med ordet tillståndsmyndighet.

31 §. Utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. Den föreslagna paragrafen motsvarar 7 a § 1 och 2 mom. i den gällande lagen, bortsett från att termen tillståndsmyndighet används i stället för Valvira och regionförvaltningsverket. Termen tillståndsmyndighet avser både Valvira och regionförvaltningsverket.

32 §. Uttag av avgifter hos serviceproducenterna. Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar i sak första och andra meningen i 7 b § 1 mom. i den gällande lagen. I 41 § 3 mom. föreslås en bestämmelse om bemyndigande enligt vilken närmare bestämmelser om avgifterna får utfärdas genom förordning.

6 kap. Myndigheterna och samarbetet mellan dem

33 §. Centralförvaltningen. Bestämmelsen i 1 mom. motsvarar 8 § 1 mom. i den gällande lagen och 2 mom. motsvarar 8 § 3 mom. i den lagen och 13 § 3 mom. i lagen om privat hälso- och sjukvård.

34 §. Region- och lokalförvaltningen. Enligt 8 § 2 mom. i den gällande lagen ankommer tillsynen över de tjänster som avses i lagen på det behöriga regionförvaltningsverket samt på den kommun där tjänsterna tillhandahålls. Tillsynsmyndighet i kommunen är det organ som ansvarar för socialvården eller den tjänsteinnehavare som organet utsett.

Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar i sak till övervägande del det gällande momentet, dock så att till följd av lagens systematik avviker formuleringen från den nuvarande. En ändring av innehållet i sak är att regionförvaltningsverket och kommunen ska både styra och övervaka den socialservice som produceras inom deras område, vilket också redan förekommer i praktiken. Med hjälp av styrningen kan man på förhand trygga att servicen genomförs på behörigt sätt.

35 §. Samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna. Enligt 1 mom. ska tillsynsmyndigheterna samarbeta när de fullgör de uppgifter som anges i lagen. Bestämmelsen gäller i tillämpliga delar uppgifter i anslutning till tillstånds- och anmälningsärenden, tillsynsärenden och registret över tillhandahållare av privat service.

Det är en grundläggande förutsättning för samarbetet mellan myndigheterna att behövliga uppgifter överförs smidigt från en myndighet till en annan. I 2 och 3 mom. föreslås bestämmelser om tillsynsmyndigheternas skyldighet att självant lämna varandra uppgifter om tillsynen över tjänsterna. Bestämmelserna kompletteras av den föreslagna 39 §, enligt vilken de myndigheter som avses i lagen trots sekretessbestämmelserna ska ha rätt att av varandra få de upplysningar och utredningar som de behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Första meningen i 2 mom. motsvarar 12 § 4 mom. i den gällande lagen. I den lagen anknyts bestämmelsen till den helhet som gäller inspektionsrätt. Enligt den föreslagna paragrafen begränsas inte kommunens skyldighet att omedelbart underrätta regionförvaltningsverket om bristfälligheter och missförhållanden som kommit till dess kännedom enbart till uppgifter som fåtts på grundval av inspektionsrätten enligt 17 § utan skyldigheten ska gälla även uppgifter som fåtts på något

annat sätt. Regionförvaltningsverket kan då i ett så tidigt skede som möjligt vidta åtgärder som behövs för att avhjälpa situationen. Inspektion enligt den föreslagna 17 § ska få utföras bara av grundad anledning. För att regionförvaltningsverket i sin tur ska kunna förbereda sig på eventuella problemsituationer ska det kommunala organet alltid underätta regionförvaltningsverket om de inspektioner det utfört med stöd av 17 § och sina slutsatser om dem.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om tillståndsmyndigheternas, dvs. Valvira och regionförvaltningsverkens, skyldighet att underrätta varandra och det kommunala organet i de kommuner där service produceras om de tillsynsåtgärder de genomfört med stöd av 17—23 § i den nya lagen.

7 kap. **Ändringssökande**

36 §. Ändringssökande. Enligt 1 mom. ska ändring i ett beslut av tillståndsmyndigheterna, dvs. Valvira och regionförvaltningsverket, få sökas genom besvär. Besvären kan gälla beslut om beviljande av tillstånd eller införande av anmälan i registret. Överklagbara beslut är dessutom beslut som gäller tillsynsåtgärder enligt 20, 22 och 23 § i den nya lagen.

Enligt 2 mom. ska anmärkningar eller uppmärksamgöranden enligt 19 § däremot inte få överklagas. Innehållet i momentet motsvarar i sak 17 § 2 mom. i den gällande lagen.

37 §. Verkställighet. Innehållet i paragrafen motsvarar i sak 21 § i den gällande lagen, bortsett från att förutom ett beslut av regionförvaltningsverket ska också ett beslut av Valvira få verkställas i enlighet med paragrafen även om det överklagas.

8 kap. **Särskilda bestämmelser**

38 §. Undersökning av klagomål. För att skapa större klarhet i och effektivisera tillsynen och styrningen föreslås att behandlingen av klagomålsärenden som gäller privat socialservice i regel ska begränsas till ärenden som är yngre än fem år. Tillståndsmyndigheterna och social- och hälsovårdsministeriet

kommer inte att behandla klagomål som gäller ärenden som är äldre än så, om det inte finns särskilda grunder för att undersöka klagomålet.

Motsvarande reglering togs in i lagen om privat hälso- och sjukvård, folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, lagen om smittsamma sjukdomar och lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården genom lagändringar som trädde i kraft den 1 september 2006 utifrån regeringens proposition med förslag till lagstiftning om utvidgning av uppgifterna för Rättsskyddscentralen för hälsovården (RP 154/2005 rd).

I denna proposition föreslås nu att motsvarande bestämmelser om begränsning av behandlingen av klagomål ska fogas till socialvårdslagen och lagen angående specialom-sorger om utvecklingsstörda.

39 §. Myndigheternas rätt att få information. I 11 § i den gällande lagen finns en bestämmelse om tillsynsmyndigheternas rätt att få upplysningar av socialserviceproducenterna. Enligt den föreslagna paragrafen ska de myndigheter som avses i lagen ha rätt att få uppgifter av serviceproducenterna på samma sätt som för närvarande och dessutom av varandra. Tillsynsmyndigheterna, dvs. Valvira, regionförvaltningsverket och det kommunala organet, ska ha rätt att få information. Dessutom ska social- och hälsovårdsministeriet ha rätt att få information. Den allmänna styrningen och övervakningen av verksamheten hör till ministeriets uppgifter. I praktiken behöver ministeriet sällan detaljerade uppgifter om verksamheten, men ett sådant behov kan uppkomma t.ex. i samband med behandlingen av klagomål som rör andra tillsynsmyndigheter. Enligt den föreslagna 40 § ska polisen vara skyldig att ge tillsynsmyndigheten handräckning för genomförandet av rätten att få information.

40 §. Handräckning. Innehållet i den föreslagna paragrafen motsvarar i sak 13 § i den gällande lagen.

41 §. Ersättning för kostnaderna för förande av register. I 7 b § i den gällande lagen bestäms om de avgifter som tas ut hos serviceproducenterna och om att en del av intäkterna av avgifterna ska användas till ersättning för kostnaderna för förandet av registret över tillhandahållare av privat service. I 32 §

föreslås bli bestämt särskilt om de avgifter som ska tas ut hos serviceproducenterna. Det föreslås att bestämmelsen om ersättning för kostnaderna för förandet av registret ska tas in i kapitlet om särskilda bestämmelser. Bestämmelsen motsvarar första meningen i 7 b § 2 mom. i den gällande lagen. I 42 § 3 mom. föreslås en bestämmelse om bemyndigande enligt vilken närmare bestämmelser om den andel av avgifterna som ska betalas Valvira får utfärdas genom förordning.

42 §. Närmare bestämmelser. I paragrafen har sammanförts de specificerade bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordning som finns i den gällande lagen.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. Början av bestämmelsen gäller arbetsfördelningen mellan Valvira och regionförvaltningsverken när det gäller styrning och tillsyn. Den motsvarar 8 § 4 mom. i den gällande lagen. Slutet av bestämmelsen gäller uppgifter som ska registerföras och motsvarar sista meningen i 7 § 4 mom. i den gällande lagen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Bemyndigande att utfärda en förordning som gäller innehållet i tillståndsansökan och hur tillstånd ska sökas finns i 5 § 7 mom. i den gällande lagen. Bemyndigande att utfärda en förordning som gäller anmälan om anmälningspliktig verksamhet ingår i 6 § 4 mom. i den gällande lagen. I sista meningen i 7 b § 2 mom. i den gällande lagen finns en bestämmelse om bemyndigande enligt vilken det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om den andel som regionförvaltningsverken ska betala Valvira för kostnaderna för förandet av registret över tillhandahållare av privat service.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om bemyndigande att utfärda en förordning som gäller de avgifter som tas ut hos serviceproducenterna och om vilka bestäms i den föreslagna 41 §. Enligt 7 b § i den gällande lagen utfärdas närmare bestämmelser om avgifterna genom ministerieförordning med beaktande av vad som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Bestäm-

melser om de avgifter som tas ut för regionförvaltningsverkets prestationer finns dock för närvarande i en förordning av statsrådet och bestämmelser om de avgifter som tas ut för Valvira's prestationer finns i en förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

9 kap. Ikraftträdande

43 §. Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft på sommaren 2011.

Genom lagen upphävs lagen om tillsyn över privat socialservice. I propositionen ingår förslag till tekniska ändringar av de lagar där det för närvarande hänvisas till lagen om tillsyn över privat socialservice.

44 §. Behandling av ärenden som har inletts. Bestämmelserna i den gamla lagen ska tillämpas på behandlingen av tillstånds- och klagomålsärenden som har inletts när den nya lagen träder i kraft. För tillståndsärenden innebär detta att tillstånd ska beviljas enligt ansökan, om villkoren för beviljande av tillstånd uppfylls enligt lagen om tillsyn över privat socialservice. Tillstånd ska kunna beviljas särskilt för varje verksamhetsenhet också när serviceproducenten har verksamhet vid flera verksamhetsenheter eller inom flera regionförvaltningsverks verksamhetsområden. I 45 § föreslås särskilt bli bestämt om giltigheten för tillstånd som har beviljats med stöd av den gamla lagen.

För klagomålsärenden innebär bestämmelsen att det ärende som klagomålet gäller måste prövas i ljuset av bestämmelserna i den gamla lagen och att det som i den föreslagna 38 § bestäms om tidsmässig avgränsning av behandlingen av klagomål inte ska tillämpas på klagomål som har inletts innan den nya lagen har trätt i kraft.

Övergångsbestämmelsen om behandlingen av ärenden som har inletts ska inte tillämpas på behandlingen av de anmälningsärenden som avses i den nya lagen. Det betyder att t.ex. en anmälan om inledande av service som inte tillhandahålls dygnet runt vilken lämnats in till det kommunala organet före den nya lagens ikraftträdande ska behandlas enligt den nya lagen. Uppgifterna om servicen ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service, om det är möjligt enligt den nya lagen.

45 §. Tillståndets giltighetstid. Enligt den huvudregel som framgår av 1 mom. ska tillstånd som har beviljats med stöd av den gamla lagen fortsätta gälla efter det att den nya lagen har trätt i kraft. Detta gäller också de fall som avses i den nya 44 § och där ansökan har börjat behandlas före lagens ikraftträdande men beslutet fattas efter ikraftträdandet. Om en serviceproducent har flera giltiga tillstånd inom samma regionförvaltningsverks verksamhetsområde, ska regionförvaltningsverket dock på tjänstens vägnar och avgiftsfritt inom ett år efter lagens ikraftträdande ersätta tillstånden med ett enda tillstånd för samma serviceproducent. Det är motiverat att föreskriva att tillstånden ska sammanföras inom en utsatt tid för att övergången till tillstånd för respektive serviceproducent ska ske friktionsfritt.

Om en serviceproducent har tillståndspliktig verksamhet på fler än ett regionförvaltningsverks område när lagen träder i kraft, ska serviceproducenten, om han eller hon så önskar, hos Valvira få ansöka om att de separata tillstånden ersätts med ett riksomfattande tillstånd med stöd av 2 mom. Om riksomfattande tillstånd inte söks eller beviljas, kommer de tillstånd som regionförvaltningsverken beviljat att fortsätta gälla i enlighet med huvudregeln i 1 mom. Om en serviceproducent ämnar ansöka om riksomfattande tillstånd och regionförvaltningsverket känner till detta, behöver det inte skynda sig att sammanföra tillstånden på tjänstens vägnar med stöd av 1 mom.

Enligt 2 mom. ska det vara frivilligt att ansöka om riksomfattande tillstånd, om service tillhandahålls inom fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde på basis av tillstånd som fås före lagens ikraftträdande. Om verksamheten ändras så att det behövs ett nytt tillstånd, ska serviceproducenten dock ansöka om riksomfattande tillstånd i enlighet med den föreslagna 8 §. Detsamma gäller varje serviceproducent som vid lagens ikraftträdande producerar service bara inom ett regionförvaltningsverks område men senare utvidgar sin verksamhet till andra regionförvaltningsverks områden.

46 §. Avförande av registeruppgifter om anmälningspliktig service. Om det i registret över tillhandahållare av privat service finns

uppgifter som sådana tjänster som enligt den nya lagen inte behöver registerföras, ska uppgifterna avregistreras inom sex månader efter det att lagen har trätt i kraft.

1.2 Socialvårdslagen

26 §. Det föreslås att definitionen av familjehem i 1 mom. ska preciseras så att det tydligt framgår att tillhandahållande av familjevård baserar sig antingen på ett uppdragsavtal mellan kommunen och vårdaren eller på ett tillstånd som avses i 7 § i den nya lagen om privat socialservice. Tillståndspliktig verksamhet med familjehem kan omfatta verksamhetsenheter inom flera regionförvaltningsverks verksamhetsområden och då ska serviceproducenten ha tillstånd av Valvira för att bedriva verksamheten.

59 §. Det föreslås att en ny 59 § ska fogas till lagen i stället för den 59 § som upphävts tidigare. I den nya paragrafen föreslås en sådan bestämmelse om begränsning av tiden för behandling av klagomål som innebär att tillsynsmyndigheten i regel inte kommer att undersöka klagomål som gäller ärenden äldre än fem år.

1.3 Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

78 §. Det föreslås att en ny 78 § ska fogas till lagen i stället för den 78 § som upphävts tidigare. I den nya paragrafen föreslås en sådan bestämmelse om begränsning av tiden för behandling av klagomål som innebär att tillsynsmyndigheten i regel inte kommer att undersöka klagomål som gäller ärenden äldre än fem år.

1.4 Barnskyddslagen

80 §. Övrig tillsyn. I 2 mom. bestäms om tillstånd som behövs för grundande och utvidgning av en privat barnskyddsanstalt samt för väsentlig ändring av verksamheten vid en sådan anstalt samt om regionförvaltningsverkets tillsyn över privata barnskyddsanstalter. Det föreslås att bestämmelsen ska sammanjämkas med den nya lagen om privat social-

service. Det föreslås att lagen om privat socialservice ska tillämpas på ansökan om tillstånd, beviljande av tillstånd och tillsyn över verksamhetsenheterna. Ändringen innebär att tillstånd som beviljas av Valvira samt den tillsyn som Valvira och kommunala myndigheter utövar är gångbara också när det gäller privata barnskyddsanstalter. För att rubriken ska motsvara innehållet i paragrafen stryks omnämmandet av regionförvaltningsverket.

1.5 Lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården

5 §. Villkor för godkännande av serviceproducenter. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.6 Lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

2 §. Uppgifter. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.7 Lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården

3 §. Definitioner. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.8 Lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet

2 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.9 Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

18 §. Rehabiliteringspenning för lagstadgad rehabilitering. Det föreslås att hänvis-

ningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.10 Lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården

2 §. Lagens tillämpningsområde. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.11 Lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn

2 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice i 2 mom. 6 punkten ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

4 §. Straffregisterutdrag beträffande dem som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster. Det föreslås att ett omnämmande av Valvira ska fogas till 1 och 3 mom. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice i 2 mom. ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

1.12 Lagen om privat hälso- och sjukvård

14 a §. Register över tillhandahållare av privat service. Det föreslås att hänvisningen till lagen om tillsyn över privat socialservice ska ändras så att det hänvisas till den nya lagen om privat socialservice.

2 Närmare bestämmelser

De specificerade bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordning som finns i den gällande lagen har sammanförts i 42 § i den föreslagna lagen om privat socialservice. Innehållet i bestämmelserna om bemyndigande och deras förhållande till bestämmelserna i den gällande lagen har beskrivits i detaljmotiveringen till den paragrafen.

När den nya lagen om privat socialservice träder i kraft upphävs den gällande förordningen om privat socialservice (1208/1996) och social- och hälsovårdsministeriets förordning med samma namn (1286/2005).

Med stöd av den nya lagen ska det vid behov få utfärdas en förordning av statsrådet med närmare bestämmelser om arbetsfördelningen mellan Valvira och regionförvaltningsverken när det gäller styrning och tillsyn och om de uppgifter som ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service.

Med stöd av den nya lagen ska det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet få utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i tillståndsansökan och om hur tillstånd ska sökas, om anmälan om annan än verksamhet dygnet runt och om den andel av avgifterna som regionförvaltningsverken ska betala Valvira för förandet av registret över tillhandahållare av privat service.

I 42 § 3 mom. i den nya lagen om privat socialservice avses statsrådets förordning om avgifter till regionförvaltningsverket

(1145/2009). Förordningen har utfärdats med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och lagen om regionförvaltningsverken (896/2009), vilket innebär att förordningen inte upphävs när den nya lagen träder i kraft och att den inte heller behöver ändras.

I 42 § 3 mom. i lagförslaget avses dessutom social- och hälsovårdsministeriets förordning om Tillstånds och tillsynsverket för social- och hälsovårdens avgiftsbelagda prestationer (289/2010). Förordningen bör ändras så att den gäller även tillstånden för privat socialservice och de årsavgifter som tas ut på basis av tillstånden.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft på sommaren 2011.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om privat socialservice**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att säkerställa att rätten till socialservice av god kvalitet tillgodoses för de klienter som anlitar privat socialservice.

2 §

Tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på produktion, genomförande och övervakning av privat socialservice, om inte något annat föreskrivs genom lag.

För genomförande av privat socialservice gäller dessutom lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) och det som annars föreskrivs om socialservice.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *privat socialservice* de former av socialservice som nämns i 17 § i socialvårdslagen (710/1982) och den professionella handledning och rådgivning inom det sociala området i anslutning till anordnandet av dem som

en enskild person, en sammanslutning eller en stiftelse eller ett affärsföretag bildat av ett offentligt samfund producerar mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning,

2) *verksamhetsenhet* en funktionell helhet där klienten tillhandahålls tjänster som avses i denna lag,

3) *tillståndsmyndighet* regionförvaltningsverken och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården,

4) *tillsynsmyndighet* det kommunala organ som avses i 6 § i socialvårdslagen eller den tjänsteinnehavare som organet utsett, regionförvaltningsverken och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

2 kap.

Produktion av privat socialservice

4 §

Verksamhetsbetingelser

Varje verksamhetsenhet ska ha tillräckliga och ändamålsenliga lokaler och tillräcklig och ändamålsenlig utrustning samt den personal som verksamheten förutsätter. Lokaler ska till sina sanitära och övriga förhållanden vara lämpliga för den vård, fostran och övriga omsorg som ska tillhandahållas där.

Antalet anställda ska vara tillräckligt med avseende på servicebehovet och antalet klienter. Bestämmelser om den behörighet som krävs av de anställda finns i lagen om behö-

righetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005).

På personaldimensioneringen och behörighetsvillkoren för personalen tillämpas i fråga om familjehem 26 a § 2 mom. i socialvårdslagen och i fråga om barndagvård vad som föreskrivs med stöd av 5 § i lagen om barndagvård (36/1973). På det minsta antalet anställda i anstaltsvård inom barnskyddet tillämpas 59 § i barnskyddslagen (417/2007) och på behörighetsvillkoren för personalen 60 § i nämnda lag.

5 §

Ansvar för servicens kvalitet

Privat socialservice ska basera sig på ett avtal eller på ett förvaltningsbeslut av kommunen samt på en service-, vård-, omsorgs- eller rehabiliteringsplan eller någon annan motsvarande plan som utarbetats i enlighet med 7 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården.

Varje producent av privat socialservice svarar för att den samlade service som ordnas för en klient på basis av ett avtal, ett förvaltningsbeslut eller en plan enligt 1 mom. uppfyller de krav som ställs på den.

Varje verksamhetsenhet ska ha en ansvarig person som svarar för att de tjänster som genomförs vid verksamhetsenheten uppfyller de krav som ställs på dem.

6 §

Plan för egenkontroll

För säkerställande av att verksamheten är tillbörlig ska varje producent av privat socialservice utarbeta en plan för egenkontroll som omfattar serviceproducentens alla former av socialservice och den samlade service som avses i 5 § 2 mom. Serviceproducenten ska hålla planen för egenkontroll offentligt framlagd och följa hur den förverkligas.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får meddela föreskrifter om innehållet i planen för egenkontroll och om hur den ska utarbetas, följas och lämnas in till tillsynsmyndigheten.

3 kap.

Tillstånd och anmälan som gäller produktion av service

7 §

Tillståndspliktig service

Varje producent av privat socialservice som fortlöpande producerar socialservice dygnet runt ska ha fått tillståndsmyndighetens tillstånd till produktion av service innan verksamheten inleds eller ändras väsentligt.

Tillståndet omfattar serviceproducentens alla verksamhetsenheter där det produceras socialservice dygnet runt.

8 §

Ansökan om tillstånd

Tillstånd ska sökas genom en skriftlig ansökan hos det regionförvaltningsverk inom vars verksamhetsområde servicen produceras. Om servicen produceras inom fler än ett regionförvaltningsverks verksamhetsområde, ska tillstånd sökas hos Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

I tillståndsansökan ska nämnas

1) serviceproducentens namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer och kontaktuppgifter samt namn och kontaktuppgifter för företagets verkställande direktör eller någon annan som ansvarar för affärsverksamheten,

2) namn och kontaktuppgifter för de verksamhetsenheter för vilka tillstånd söks,

3) servicebransch, innehållet i och produktionssättet för den socialservice som ska tillhandahållas på basis av det tillstånd som ansökan gäller samt socialservicens planerade omfattning vid varje verksamhetsenhet,

4) antalet klientplatser vid varje verksamhetsenhet,

5) den ansvariga personens namn, personbeteckning, kontaktuppgifter, utbildning, arbetserfarenhet och uppgift vid verksamhetsenheten,

6) antalet övriga anställda och deras utbildning,

7) uppgift om registrering i det arbetsgivarregister som avses i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996),

8) den planerade dag då verksamheten inleds,

9) platsen för förvaring av klienthandlingar, de centrala principerna för förandet av klientregister och den som ansvarar för förandet av register samt den dataskyddsansvariga som avses i 20 § 4 mom. i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007),

10) övriga uppgifter som behövs för att bedöma servicens kvalitet, säkerhet och tillbörlighet.

9 §

Inspektion med anledning av tillståndsansökan

Regionförvaltningsverket ska inspektera en verksamhetsenhet som tillhandahåller socialservice dygnet runt så snart som möjligt efter det att tillståndsansökan om inledande eller ändring av verksamheten har lämnats in till regionförvaltningsverket. På begäran av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska regionförvaltningsverket dessutom inspektera en sådan verksamhetsenhet för vilken en tillståndsansökan har lämnats in till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. På begäran av regionförvaltningsverket får en representant för den kommun inom vars område det är meningen att socialservice ska produceras delta i inspektionen.

10 §

Beviljande av tillstånd

Tillstånd beviljas varje serviceproducent vars verksamhetsenheter uppfyller kraven enligt 4 §.

Av tillståndet ska framgå serviceproducentens servicebransch, verksamhetens omfattning och produktionssättet för servicen. Tillståndet kan förenas med villkor som är nödvändiga för att trygga klientsäkerheten och som gäller mängden tjänster, de anställda,

lokalerna, anordningarna och tillbehören samt arbetsmetoderna.

11 §

Anmälningsspliktig service

Varje producent av privat socialservice som producerar annan socialservice än socialservice dygnet runt ska lämna in en skriftlig anmälan om verksamheten innan den inleds eller ändras väsentligt till det kommunala organet i den kommun där tjänsterna produceras. I anmälan ska nämnas motsvarande uppgifter som i tillståndsansökan. En serviceproducent som har ansökt om tillstånd som avses i 7 § behöver inte göra någon separat anmälan om sådana andra former av socialservice än socialservice dygnet runt som denne producerar om de framgår av tillståndsansökan.

I lagen om barndagvård föreskrivs om skyldighet för producenter av privat dagvård att lämna in en anmälan till det kommunala organet.

12 §

Anmälan om att den ansvariga personen byts ut och om att verksamheten upphör

Varje serviceproducent ska lämna in en skriftlig anmälan om att den ansvariga personen byts ut och om att verksamheten upphör. Anmälan ska lämnas in till den tillståndsmyndighet som beviljat tillståndet eller till det kommunala organ som tagit emot en anmälan som avses i 11 §.

13 §

Kommunens skyldighet att lämna regionförvaltningsverket anmälda uppgifter

Det kommunala organet ska utan dröjsmål lämna regionförvaltningsverket de uppgifter det fått med stöd av 11 och 12 §, med undantag för uppgifter om serviceproducenter som producerar endast stödservice i anslutning till hemservice som avses i 17 § 1 mom. 3 punkten i socialvårdslagen eller med stödservicen

jämförbara tjänster eller privat familjedagvård.

4 kap.

Tillsyn

14 §

Tillsynsobjekt

Tillsyn enligt denna lag gäller alla former av socialservice som avses i 3 § 1 punkten.

15 §

Styrning, rådgivning och uppföljning

Tillsynsmyndigheten ska utöva tillsyn över den privata socialservice i första hand genom att tillhandahålla serviceproducenten den styrning och rådgivning som behövs vid serviceproduktionen och genom att i samråd med serviceproducenten följa hur verksamheten utvecklas.

16 §

Verksamhetsberättelse

Privata serviceproducenter som erhållit tillstånd ska årligen lämna tillståndsmyndigheten en verksamhetsberättelse.

De ändringar som har skett beträffande personalen, lokalerna och verksamheten ska nämnas i verksamhetsberättelsen.

17 §

Inspektionsrätt

Tillsynsmyndigheten kan inspektera en serviceproducents verksamhet enligt denna lag samt de verksamhetsenheter och lokaler som används vid ordnandet av verksamheten när det finns grundad anledning att förrätta en inspektion.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan av grundad anledning ålägga regionförvaltningsverket att förrätta en inspektion. Tillståndsmyndigheten kan dessutom be det kommunala organet att av

grundad anledning inspektera en verksamhetsenhet.

18 §

Förrättande av inspektion

En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan. En inspektör ska ges tillträde till verksamhetsenhetens alla lokaler. Över inspektion ska det föras protokoll.

Trots sekretessbestämmelserna ska alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram för honom eller henne. Dessutom ska inspektören utan kostnad på begäran få kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen.

Inspektören har rätt att ta fotografier under inspektionen. Inspektören kan biträdas av sådana experter som behövs för inspektionen.

19 §

Anmärkning och uppmärksamgörande

Om det vid styrningen och övervakningen av privat socialservice konstateras att en serviceproducent vid ordnandet eller genomförandet av verksamhet enligt denna lag har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, och ärendet inte föranleder andra åtgärder, kan tillståndsmyndigheten ge serviceproducenten eller den ansvariga personen en anmärkning för framtiden eller uppmärksamgöra den övervakade på att verksamheten ska ordnas på behörigt sätt och att god förvaltningssed ska iaktas.

20 §

Föreläggande om avhjälpande av brister

Om en privat socialserviceproducent inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet eller skyldighet att ansöka om tillstånd eller om brister eller andra missförhållanden som äventyrar klientsäkerheten upptäcks i ordnandet eller genomförandet av socialservice eller om verksamheten i övrigt strider mot denna lag, kan tillståndsmyndigheten meddela ett föreläggande om att de ska avhjälpas.

När föreläggandet meddelas ska det utsättas en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas.

21 §

Avbrytande av verksamheten och förbud mot användning

Om klientsäkerheten så kräver kan tillståndsmyndigheten förbjuda verksamheten eller bestämma att den ska avbrytas eller omedelbart förbjuda användningen av en verksamhet, av en del av den eller av en anordning.

22 §

Tvångsmedel för iakttagande av ett föreläggande

Tillståndsmyndigheten kan förplikta serviceproducenten att iaktta det föreläggande som avses i 20 och 21 § vid vite eller vid äventyr att verksamheten avbryts eller att användningen av en verksamhetsenhet, av en del av den eller av en anordning förbjuds.

23 §

Återkallande av tillstånd

Tillståndsmyndigheten kan helt eller delvis återkalla ett tillstånd att producera socialservice som den beviljat, om denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den väsentligt har överträtts i verksamheten.

24 §

Åtgärder med anledning av brister i läkemedelsförsörjningen

Bestämmelserna i detta kapitel gäller inte sådan verksamhet som avses i läkemedelslagen (395/1987) och som övervakas av Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet. Om tillsynsmyndigheten i sin övervakning av privat socialservice upptäcker

brister eller andra missförhållanden i läkemedelsförsörjningen, ska tillsynsmyndigheten underrätta Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet om dessa.

5 kap.

Register över tillhandahållare av privat service

25 §

Förande av register och användning av registeruppgifterna

Tillståndsmyndigheterna ska för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden som avses i denna lag samt för övervakning och statistikföring av verksamheten tillsammans driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tillhandahållare av privat service*). I informationssystemet ingår som separata delar ett register över privata socialserviceproducenter samt i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) avsedda register över privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster och över självständiga yrkesutövare inom hälso- och sjukvården.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården är registeransvarig och ansvarar också för informationssystemets funktion.

Tillståndsmyndigheten ansvarar för de uppgifter som den fört in i registret och för att utlämnandet av uppgifter är förenligt med lag. Tillståndsmyndigheten får använda registeruppgifter i den omfattning dess uppgifter kräver det. Om behandlingen av personuppgifter föreskrivs även i personuppgiftslagen (523/1999).

26 §

Registrering av uppgifter som ingår i tillståndsansökan

Efter att ha beviljat serviceproducenten det tillstånd som avses i 7 § ska tillståndsmyndigheten se till att de uppgifter som serviceproducenten i enlighet med 8 § ska nämna i

tillståndsansökan förs in i registret över tillhandahållare av privat service.

27 §

Registrering av uppgifter om anmälningspliktig verksamhet

Tillståndsmyndigheten beslutar om registrering av uppgifter om anmälningspliktig service som avses i 11 §.

I registret förs inte in uppgifter om serviceproducenter som producerar endast stödservice i anslutning till hemservice som avses i 17 § 1 mom. 3 punkten i socialvårdslagen eller med stödservicen jämförbara tjänster eller privat familjedagvård.

28 §

Övriga uppgifter som ska registreras

Utöver vad som anges i 27 § ska tillståndsmyndigheten registrera

1) uppgifter om förändringar i verksamheten,

2) uppgifter om brott mot denna lag och om överträdelse av bestämmelser, föreskrifter och förbud som utfärdats med stöd av den och om de påföljder som tillsynsmyndigheten beslutat om, uppgifter om tillsynsmyndighetens inspektioner och resultaten av dessa samt övriga uppgifter som behövs för övervakningen,

3) övriga uppgifter som behövs för handläggning och statistikföring av tillstånds- och anmälningsärenden och som inte innehåller uppgifter som avses i 11 § i personuppgiftslagen.

29 §

Avförande av registeruppgifter

Uppgifterna om den som är verksam som socialserviceproducent, den ansvariga personen, den som ansvarar för förandet av register och den dataskyddsansvariga avförs ur registret fem år efter det att den registrerade har upphört med verksamheten.

30 §

Offentliggörande och utlämnande av registeruppgifter

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården får när det gäller producenter av privat socialservice ur registret över tillhandahållare av privat service i ett allmänt datanät offentliggöra och lämna ut namn eller firma, servicebransch samt alla verksamhetsenheters och verksamhetsställens adresser och andra kontaktuppgifter. En självständig yrkesutövare får dock förbjuda att hans eller hennes adress och övriga kontaktuppgifter publiceras.

För andra än självständiga yrkesutövare får det i ett allmänt datanät också finnas andra offentliga uppgifter om företagsverksamheten.

Om utlämnande av offentliga personuppgifter som inte sker i ett allmänt datanät föreskrivs i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Uppgifter om serviceproducenter som upphört med sin verksamhet enligt denna lag får publiceras och lämnas ut i ett allmänt datanät i högst tolv månader efter det att tillståndsmyndigheten har tagit emot anmälan om att verksamheten upphör.

31 §

Utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning

Trots sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om användningen av uppgifter får tillståndsmyndigheterna, utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag, med hjälp av teknisk anslutning ur registret över tillhandahållare av privat service

1) till Folkpensionsanstalten lämna ut de uppgifter om privata socialserviceproducenter som behövs vid beviljande av sjukförsäkrings-, pensions- och handikappförmåner,

2) till Institutet för hälsa och välfärd lämna ut sådana uppgifter om privata serviceproducenter och i 16 § avsedda verksamhetsberättelser som behövs för statistikändamål.

Innan en teknisk anslutning öppnas ska den myndighet som begär uppgifter lägga fram

en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

32 §

Uttag av avgifter hos serviceproducenterna

Tillstånd att producera socialservice och registrering av i 11 § avsedda anmälningar är avgiftsbelagda. Dessutom kan en årsavgift tas ut hos de serviceproducenter som fått ett tillstånd.

6 kap.

Myndigheterna och samarbetet mellan dem

33 §

Centralförvaltningen

Den allmänna styrningen och övervakningen av verksamhet som baserar sig på denna lag hör till social- och hälsovårdsministeriets uppgifter.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, som lyder under social- och hälsovårdsministeriet, styr regionförvaltningsverken vid fullgörandet av de uppgifter dessa har enligt denna lag. Syftet med styrningen är att förenhetliga regionförvaltningsverkens verksamhetsprinciper, förfaringssätt och beslutspraxis.

Dessutom styr och övervakar Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården tjänsterna i synnerhet när det är fråga om

- 1) principiellt viktiga och vittsyftande ärenden,
- 2) ärenden som gäller flera regionförvaltningsverks verksamhetsområden eller hela landet,
- 3) ärenden som har samband med övervakningsärenden som behandlas vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som gäller hälso- och sjukvård eller yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården,
- 4) ärenden som regionförvaltningsverket är jävigt att behandla.

34 §

Region- och lokalförvaltningen

Regionförvaltningsverket styr och övervakar privat socialservice som produceras inom dess verksamhetsområde.

Det kommunala organet styr och övervakar privat socialservice som produceras inom kommunen.

35 §

Samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna

Tillsynsmyndigheterna ska samarbeta när de fullgör de uppgifter som anges i denna lag.

Det kommunala organet ska omedelbart underrätta regionförvaltningsverket om bristfälligheter eller missförhållanden som kommit till dess kännedom i samband med tillsyn enligt denna lag. Det kommunala organet ska dessutom underrätta regionförvaltningsverket om de inspektioner det förrättat med stöd av 17 § och sina slutsatser om dem.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska underrätta regionförvaltningsverket om de tillsynsåtgärder det genomfört med stöd av 17—23 §. Regionförvaltningsverket ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården om sina ovan nämnda tillsynsåtgärder, om serviceproducenten har fått tillstånd av eller ansökt om tillstånd hos Tillsyns- och tillståndsverket för social- och hälsovården. Dessutom ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården underrätta det kommunala organet i de kommuner där service produceras om sina ovan nämnda tillsynsåtgärder.

7 kap.

Ändringssökande

36 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som tillståndsmyndigheten har fattat med stöd av denna lag får sö-

kas genom besvär hos förvaltningsdomstolen enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I anmärkning eller uppmärksamgörande enligt 19 § får ändring inte sökas genom besvär.

37 §

Verkställighet

Tillståndsmyndighetens beslut om avbrytande av verksamheten, förbud mot användning av en verksamhetsenhet eller av en del av den eller av en anordning, och återkallande av tillstånd får omedelbart verkställas även om det överklagas, om detta är nödvändigt med hänsyn till klienternas säkerhet.

Besvärinstansen kan förbjuda verkställigheten av beslutet eller bestämma att den ska avbrytas.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

38 §

Undersökning av klagomål

Tillståndsmyndigheten eller social- och hälsovårdsministeriet undersöker inte sådana klagomål över privat socialservice som gäller ärenden äldre än fem år, om det inte finns särskilda skäl att undersöka klagomålet.

39 §

Myndigheternas rätt att få information

Trots sekretessbestämmelserna har tillsynsmyndigheterna och social- och hälsovårdsministeriet rätt att av socialserviceproducenterna och av varandra avgiftsfritt få de upplysningar och utredningar som de behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter.

40 §

Handräckning

Polisen är skyldig att ge tillsynsmyndigheten handräckning för genomförandet av inspektion enligt 18 §, avbrytande och förbud mot användning enligt 21 § och rätt att få information enligt 39 §.

41 §

Ersättning för kostnaderna för förande av register

Av årsavgifterna enligt 32 § ska regionförvaltningsverken betala Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården en andel som täcker kostnaderna för förandet av registret över tillhandahållare av privat service.

42 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om fördelningen av behörighet mellan tillstånds- och tillsynsmyndigheterna när det gäller styrning och tillsyn och om de uppgifter som ska föras in i registret över tillhandahållare av privat service.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i tillståndsansökan och ansökan om tillstånd, om innehållet i de anmälningar som avses i 11 och 12 § och om hur anmälningarna ska göras samt om den andel av avgifterna som enligt 41 § ska betalas Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser om de avgifter för regionförvaltningsverkets prestationer som avses i 32 § utfärdas genom förordning av statsrådet och närmare bestämmelser om avgifterna för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens prestationer utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet med beaktande av vad som bestäms i och med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

9 kap.

Ikraftträdande

43 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om tillsyn över privat socialservice (603/1996).
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

44 §

Behandling av ärenden som har inletts

På behandlingen av tillståndsansökningar och klagomål som har inletts när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

45 §

Tillståndets giltighetstid

Tillstånd som har beviljats med stöd av de bestämmelser som gällde när denna lag trä-

der i kraft fortsätter gälla efter ikraftträdandet. Regionförvaltningsverket ska dock på tjänstens vägnar och utan avgift inom ett år efter lagens ikraftträdande inom sitt verksamhetsområde ändra de tillstånd som före ikraftträdandet beviljats en och samma serviceproducent till ett tillstånd som omfattar serviceproducentens alla verksamhetsenheter.

En serviceproducent med verksamhet på två eller flera regionförvaltningsverks områden får hos Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ansöka om att de separata tillstånden ska ersättas med ett enda tillstånd. Ett nytt tillstånd ska beviljas, om de villkor för beviljande av tillstånd som anges i denna lag uppfylls vid serviceproducentens alla verksamhetsenheter.

46 §

Avförande av registeruppgifter om anmälningspliktig service

De uppgifter i registret över tillhandahållare av privat service som inte behöver föras in i registret enligt denna lag ska avföras ur registret inom sex månader efter det att lagen har trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av socialvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (710/1982) 26 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1541/2009, samt
fogas till lagen en ny 59 § i stället för den 59 § som upphävts genom lag 736/1992 som föl-
jer:

26 §

Med familjehem avses ett privathem som
tillhandahåller familjevård på basis av ett
uppdragsavtal enligt 1 § 1 mom. i familje-
vårdarlagen (312/1992) eller ett tillstånd en-
ligt 7 § i lagen om privat socialservice (/).

vård som gäller ärenden äldre än fem år, om
det inte finns särskilda skäl att undersöka
klagomålet.

_____ 20 .

På behandlingen av klagomål som har in-
letts innan denna lag har trätt i kraft tillämpas
de bestämmelser som gällde vid ikraftträdan-
det.

59 §

Den tillsynsmyndighet som avses i 3 § un-
dersöker inte sådana klagomål över social-

3.**Lag****om ändring av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) en ny 78 § i
stället för den 78 § som upphävts genom lag 816/2000 som följer:

78 §

Den tillsynsmyndighet som avses i 3 § undersöker inte sådana klagomål över privata specialomsorger som gäller ärenden äldre än fem år, om det inte finns särskilda skäl att undersöka klagomålet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
På behandlingen av klagomål som har inletts innan denna lag har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

4.

Lag**om ändring av 80 § i barnskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnskyddslagen (417/2007) rubriken för 80 § och 2 mom., sådana de lyder i lag 1566/2009, som följer:

80 §

Övrig tillsyn

om privat socialservice (/) avsett tillstånd innan verksamheten inleds, utvidgas eller ändras väsentligt. Om ansökan om och beviljande av tillstånd samt tillsyn över privata verksamhetsenheter föreskrivs i nämnda lag.

—————
En privat serviceproducent som fortlöpande tillhandahåller service inom barnskyddet dygnet runt genom drivande av rörelse eller genom yrkesutövning ska ha ett i 7 § i lagen

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) 5 § 1 mom.
 2 punkten som följer:

5 § <i>Villkor för godkännande av serviceproducen- ter</i>	2) som uppfyller de villkor som ställs på verksamheten i fråga i lagen om privat soci- alservice (/) och lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990).
--	---

Kommunen kan godkänna endast service-
 producenter

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådant det lyder i lag 594/2009, som följer:

2 §

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovår-

den (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (710/1982), lagen om privat socialservice (/), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälsoskyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), kemikalielagen (744/1989), lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976), gentekniklagen (377/1995) och lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (1505/1994),

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007) 3 § 8 punkten som följer:

3 §

Definitioner

som avses i 3 § 2 punkten i klientlagen, en offentlig producent av socialservice och en serviceproducent enligt lagen om privat socialservice (/).

I denna lag avses med

8) *tillhandahållare av socialvårdstjänster*
en myndighet som ordnar sådan socialvård

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 2 § 1 punkten som
följer:

2 §

ducenter som avses i lagen om privat social-
service (/),*Begränsningar av tillämpningsområdet*

Denna lag tillämpas inte på
1) boendeservice inom socialvården som
tillhandahålls av sådana privata servicepro-

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

9.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 18 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1562/2009, som följer:

18 §

Rehabiliteringspenning för lagstadgad rehabilitering

 För tiden för individuell rehabilitering vid inrättning som ges med stöd av lagen om missbrukarvård beviljas rehabiliteringspenning under förutsättning att rehabiliteringen baserar sig på en vårdplan som upprättats på grundval av socialvårdslagen (710/1982) eller på en rehabiliteringsplan som upprättats på grundval av lagen om missbrukarvård och av vilken det ska framgå hur man med hjälp av missbrukarrehabiliteringen försöker påverka de problem med arbets- eller förvärvsförmågan som missbruksproblemet förorsakat så att rehabiliteringen främjar den försäkrades möjligheter att komma ut i arbetslivet, att hålla sig kvar i arbetslivet eller återvända till arbetslivet. Beslut om rehabiliteringspenning som betalas för tiden för individuell rehabilitering enligt lagen om missbrukarvård fattas för högst 75 vardagar åt gången. Ett nytt beslut förutsätter alltid en ny vårdplan

eller rehabiliteringsplan. En förutsättning för beviljandet av rehabiliteringspenning är dessutom att rehabiliteringen genomförs i en av Folkpensionsanstalten godkänd rehabiliteringsinrättning för missbrukarvård. En rehabiliteringsinrättning som tillhandahåller rehabiliteringstjänster inom missbrukarvården ska ha ett i 4 § i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) avsett tillstånd att tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster eller ett i 7 § i lagen om privat socialservice (/) avsett tillstånd att tillhandahålla socialservice dygnet runt. Rehabiliteringsinrättningen ska dessutom ha lokaler och anordningar som är lämpliga för missbrukarrehabilitering samt en sådan personal som verksamheten kräver. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att en rehabiliteringsinrättning för missbrukarvård ska kunna godkännas som en rehabiliteringsinrättning enligt detta moment.

 Denna lag träder i kraft den

20 .

10.**Lag****om ändring av 2 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005) 2 § som följer:

2 §*Lagens tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på den behörighet som krävs av yrkesutbildad personal inom socialvården, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Med socialvård avses i denna lag

1) uppgifter som nämns i 13 § i socialvårdslagen (710/1982) och som sköts av ett organ som avses i 6 § i socialvårdslagen, av

något annat organ i kommunen eller samkommunen eller av staten,

2) uppgifter som faller inom de former av socialservice som avses i lagen om privat socialservice (/).

Denna lag tillämpas inte på den behörighet som krävs inom stödservice i anslutning till hemservice enligt 20 § i socialvårdslagen.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

11.

Lag**om ändring av 2 och 4 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) 2 § 2 mom. 6 punkten och 4 §, sådana de lyder, 2 § 2 mom. 6 punkten i lag 1138/2003 och 4 § i lag 1525/2009, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

 På de villkor som anges i 1 mom. tillämpas lagen även på

6) serviceproducenter enligt lagen om privat socialservice (/),

4 §

Straffregisterutdrag beträffande dem som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster

Om verksamhetsområdet för den som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster omfattar tjänster för minderåriga, ska Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller region-

förvaltningsverket innan dessa beviljar tillstånd kräva att en person som inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 § visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även en kommun som efter att ha mottagit en anmälan enligt 11 § i lagen om privat socialservice eller 28 § 1 mom. i lagen om barndagvård (36/1973) omedelbart ska kräva att personen i fråga visar upp ett straffregisterutdrag.

Ett i denna paragraf avsett utdrag ska krävas också innan någon annan än den som anges i ansökan om tillstånd eller i anmälan ges arbetsuppgifter som avses i 2 §. Serviceproducenten ska underrätta Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, regionförvaltningsverket eller kommunen om saken.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 14 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) 14 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1549/2009, som följer:

14 a §

Register över tillhandahållare av privat service

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken ska för handläggning av tillstånds- och anmälningssärenden som avses i denna lag samt för övervakning och statistikföring av verksamheten tillsammans driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tillhandahållare av privat service*). I infor-

mationssystemet ingår som separata delar ett register över privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster och över självständiga yrkesutövare samt ett register över privata socialserviceproducenter som det föreskrivs om i lagen om privat socialservice (/). Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för informationssystemets funktion.

—————
 Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 3 december 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Paula Risikko*

2.

Lag**om ändring av socialvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (710/1982) 26 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1541/2009, samt
fogas till lagen en ny 59 § i stället för den 59 § som upphävts genom lag 736/1992 som föl-
jer:

Gällande lydelse

26 §

Med familjehem avses ett privathem som
tillhandahåller familjevård *efter att ha fått re-
gionförvaltningsverkets tillstånd, eller kom-
munens eller samkommunens godkännande
enligt familjevårdarlagen (312/1992).*

Föreslagen lydelse

26 §

Med familjehem avses ett privathem som
tillhandahåller familjevård *på basis av ett
uppdragsavtal enligt 1 § 1 mom. i familje-
vårdarlagen (312/1992) eller ett tillstånd en-
ligt 7 § i lagen om privat socialservice (/).*

59 §

*Den tillsynsmyndighet som avses i 3 § un-
dersöker inte sådana klagomål över social-
vård som gäller ärenden äldre än fem år, om
det inte finns särskilda skäl att undersöka
klagomålet.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

*På behandlingen av klagomål som har in-
letts innan denna lag har trätt i kraft tilläm-
pas de bestämmelser som gällde vid ikraft-
trädandet.*

4.

Lag**om ändring av 80 § i barnskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnskyddslagen (417/2007) rubriken för 80 § och 2 mom., sådana de lyder i lag
1566/2009, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

80 §

80 §

*Regionförvaltningsverkets övrig tillsyn**Övrig tillsyn*

Tillstånd till grundande och utvidgning av en privat barnskyddsanstalt samt väsentlig ändring av verksamheten vid en sådan anstalt ges av regionförvaltningsverket. Bestämmelser om beviljande av tillstånd och om regionförvaltningsverkets tillsyn över en privat anstalt finns i lagen om tillsyn över privat socialservice (603/1996).

En privat serviceproducent som fortlöpande tillhandahåller service inom barnskyddet dygnet runt genom drivande av rörelse eller genom yrkesutövning ska ha ett i 7 § i lagen om privat socialservice (/) avsett tillstånd innan verksamheten inleds, utvidgas eller ändras väsentligt. Om ansökan om och beviljande av tillstånd samt tillsyn över privata verksamhetsenheter föreskrivs i nämnda lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) 5 § 1 mom.
 2 punkten som följer:

Gällande lydelse

5 §

Villkor för godkännande av serviceproducenter

Kommunen kan godkänna endast service-
 producenter

2) som uppfyller de villkor som ställs på
 verksamheten i fråga i lagen om *tillsyn över
 privat socialservice* (603/1996) och lagen om
 privat hälso- och sjukvård (152/1990),

Föreslagen lydelse

5 §

Villkor för godkännande av serviceproducenter

Kommunen kan godkänna endast service-
 producenter

2) som uppfyller de villkor som ställs på
 verksamheten i fråga i lagen om *privat soci-
 alservice* (/) och lagen om privat hälso-
 och sjukvård (152/1990).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (669/2008) 2 § 1 mom. 1 punkten, sådant det lyder i lag 594/2009, som följer::

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

2 §

Uppgifter

Uppgifter

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (710/1982), lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälso-skyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), kemikalielagen (744/1989), lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976), gentekniklagen (377/1995) och lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (1505/1994),

Verket ska sköta följande:

1) den tillståndsförvaltning, styrning och tillsyn som föreskrivs för verket i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), folkhälsolagen (66/1972), lagen om företagshälsovård (1383/2001), lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989), mentalvårdslagen (1116/1990), lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990), lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986), lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007), lagen om elektroniska recept (61/2007), socialvårdslagen (710/1982), lagen om *privat socialservice* (/), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), hälso-skyddslagen (763/1994), alkohollagen (1143/1994), kemikalielagen (744/1989), lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976), gentekniklagen (377/1995) och lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (1505/1994),

Denna lag träder i kraft den

20 .

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007) 3 § 8 punkten som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

8) **tillhandahållare av socialvårdstjänster** en myndighet som ordnar sådan socialvård som avses i 3 § 2 punkten i klientlagen, en offentlig producent av socialservice och en serviceproducent enligt lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996).

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

8) **tillhandahållare av socialvårdstjänster** en myndighet som ordnar sådan socialvård som avses i 3 § 2 punkten i klientlagen, en offentlig producent av socialservice och en serviceproducent enligt lagen om *privat socialservice* (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) 2 § 1 punkten som följer:

Gällande lydelse

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på
1) boendeservice inom socialvården som tillhandahålls av sådana privata serviceproducenter som avses i lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996),

Föreslagen lydelse

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på
1) boendeservice inom socialvården som tillhandahålls av sådana privata serviceproducenter som avses i lagen om *privat socialservice* (/),

Denna lag träder i kraft den _____ *20* .

9.

Lag**om ändring av 18 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 18 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1562/2009, som följer:

Gällande lydelse

18 §

Rehabiliteringspenning för lagstadgad rehabilitering

För tiden för individuell rehabilitering vid inrättning som ges med stöd av lagen om missbrukarvård beviljas rehabiliteringspenning under förutsättning att rehabiliteringen baserar sig på en vårdplan som upprättats på grundval av socialvårdslagen (710/1982) eller på en rehabiliteringsplan som upprättats på grundval av lagen om missbrukarvård och av vilken det ska framgå hur man med hjälp av missbrukarrehabiliteringen försöker påverka de problem med arbets- eller förvärvsförmågan som missbruksproblemet förorsakat så att rehabiliteringen främjar den försäkrades möjligheter att komma ut i arbetslivet, att hålla sig kvar i arbetslivet eller återvända till arbetslivet. Beslut om rehabiliteringspenning som betalas för tiden för individuell rehabilitering enligt lagen om missbrukarvård fattas för högst 75 vardagar åt gången. Ett nytt beslut förutsätter alltid en ny vårdplan eller rehabiliteringsplan. En förutsättning för beviljande av rehabiliteringspenning är dessutom att rehabiliteringen genomförs i en av Folkpensionsanstalten godkänd rehabiliteringsinrättning för missbrukarvård. En rehabiliteringsinrättning som tillhandahåller rehabiliteringstjänster inom missbrukarvården ska ha ett i 4 § i lagen om privat hälso- och sjukvård

Föreslagen lydelse

18 §

Rehabiliteringspenning för lagstadgad rehabilitering

För tiden för individuell rehabilitering vid inrättning som ges med stöd av lagen om missbrukarvård beviljas rehabiliteringspenning under förutsättning att rehabiliteringen baserar sig på en vårdplan som upprättats på grundval av socialvårdslagen (710/1982) eller på en rehabiliteringsplan som upprättats på grundval av lagen om missbrukarvård och av vilken det ska framgå hur man med hjälp av missbrukarrehabiliteringen försöker påverka de problem med arbets- eller förvärvsförmågan som missbruksproblemet förorsakat så att rehabiliteringen främjar den försäkrades möjligheter att komma ut i arbetslivet, att hålla sig kvar i arbetslivet eller återvända till arbetslivet. Beslut om rehabiliteringspenning som betalas för tiden för individuell rehabilitering enligt lagen om missbrukarvård fattas för högst 75 vardagar åt gången. Ett nytt beslut förutsätter alltid en ny vårdplan eller rehabiliteringsplan. En förutsättningen för beviljandet av rehabiliteringspenning är dessutom att rehabiliteringen genomförs i en av Folkpensionsanstalten godkänd rehabiliteringsinrättning för missbrukarvård. En rehabiliteringsinrättning som tillhandahåller rehabiliteringstjänster inom missbrukarvården ska ha ett i 4 § i lagen om privat häl-

(152/1990) avsett tillstånd att tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster eller ett i 5 § i lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996) avsett tillstånd att tillhandahålla socialservice dygnet runt. Rehabiliteringsinrättningen ska dessutom ha lokaler och anordningar som är lämpliga för missbrukarrehabileringsinsatser samt en sådan personal som verksamheten kräver. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att en rehabiliteringsinrättning för missbrukarvård ska kunna godkännas som en rehabiliteringsinrättning enligt detta moment.

so- och sjukvård (152/1990) avsett tillstånd att tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster eller ett i 7 § i lagen om *privat socialservice* (/) avsett tillstånd att tillhandahålla socialservice dygnet runt. Rehabiliteringsinrättningen ska dessutom ha lokaler och anordningar som är lämpliga för missbrukarrehabileringsinsatser samt en sådan personal som verksamheten kräver. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att en rehabiliteringsinrättning för missbrukarvård ska kunna godkännas som en rehabiliteringsinrättning enligt detta moment.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005) 2 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på den behörighet som krävs av yrkesutbildad personal inom socialvården, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Med socialvård avses i denna lag

1) uppgifter som nämns i 13 § i socialvårdslagen (710/1982) och som sköts av ett organ som avses i 6 § i socialvårdslagen, av något annat organ i kommunen eller samkommunen eller av staten,

2) uppgifter som faller inom de former av socialservice som avses i lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996).

Denna lag tillämpas inte på den behörighet som krävs inom stödtjänster i anslutning till hemservice enligt 20 § i socialvårdslagen.

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på den behörighet som krävs av yrkesutbildad personal inom socialvården, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Med socialvård avses i denna lag

1) uppgifter som nämns i 13 § i socialvårdslagen (710/1982) och som sköts av ett organ som avses i 6 § i socialvårdslagen, av något annat organ i kommunen eller samkommunen eller av staten,

2) uppgifter som faller inom de former av socialservice som avses i lagen om *privat socialservice* (/).

Denna lag tillämpas inte på den behörighet som krävs inom stödservice i anslutning till hemservice enligt 20 § i socialvårdslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag**om ändring av 2 och 4 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn (504/2002) 2 § 2 mom. 6 punkten och 4 §, sådana de lyder, 2 § 2 mom. 6 punkten i lag 1138/2003 och 4 § i lag 1525/2009, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

2 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

 På de villkor som anges i 1 mom. tillämpas lagen även på

6) serviceproducenter enligt lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996),

 På de villkor som anges i 1 mom. tillämpas lagen även på

6) serviceproducenter enligt lagen om *privat socialservice* (/),

4 §

4 §

Straffregisterutdrag beträffande dem som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster

Straffregisterutdrag beträffande dem som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster

Om verksamhetsområdet för den som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster omfattar tjänster för minderåriga, ska regionförvaltningsverket innan det beviljar tillstånd kräva att en person som inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 § visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen.

Om verksamhetsområdet för den som producerar privat socialservice eller privata hälso- och sjukvårdstjänster omfattar tjänster för minderåriga, ska *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården* eller regionförvaltningsverket innan *dess*a beviljar tillstånd kräva att en person som inte hör till personalen i arbetsavtalsförhållande och vars arbete omfattar uppgifter som avses i 2 § visar upp ett straffregisterutdrag enligt 6 § 2 mom. i straffregisterlagen

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även en kommun, som efter att ha mottagit en anmälan enligt 6 § i lagen om *tillsyn över privat socialservice* eller 28 § 1 mom. i lagen om

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även en kommun som efter att ha mottagit en anmälan enligt 11 § i lagen om *privat socialservice* eller 28 § 1 mom. i lagen om barndagvård

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

barndagvård (36/1973) omedelbart ska kräva att personen i fråga visar upp ett straffregisterutdrag.

Ett i denna paragraf avsett utdrag ska krävas också innan någon annan än den som anges i ansökan om tillstånd eller i anmälan ges arbetsuppgifter som avses i 2 §. Serviceproducenten ska underrätta regionförvaltningsverket eller kommunen om saken.

(36/1973) omedelbart ska kräva att personen i fråga visar upp ett straffregisterutdrag.

Ett i denna paragraf avsett utdrag ska krävas också innan någon annan än den som anges i ansökan om tillstånd eller i anmälan ges arbetsuppgifter som avses i 2 §. Serviceproducenten ska underrätta *Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården*, regionförvaltningsverket eller kommunen om saken.

Denna lag träder i kraft den _____ *20* .

12.

Lag**om ändring av 14 a § i lagen om privat hälso- och sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) 14 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1549/2009, som följer:

Gällande lydelse

14 a §

Register över tillhandahållare av privat service

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken ska för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden som avses i denna lag samt för övervakning och statistikföring av verksamheten tillsammans driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tillhandahållare av privat service*). I informationssystemet ingår som separata delar ett register över privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster och över självständiga yrkesutövare samt ett register över privata socialserviceproducenter som det föreskrivs om i lagen om *tillsyn över privat socialservice* (603/1996). Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för informationssystemets funktion.

Föreslagen lydelse

14 a §

Register över tillhandahållare av privat service

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken ska för handläggning av tillstånds- och anmälningsärenden som avses i denna lag samt för övervakning och statistikföring av verksamheten tillsammans driva ett riksomfattande informationssystem (*register över tillhandahållare av privat service*). I informationssystemet ingår som separata delar ett register över privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster och över självständiga yrkesutövare samt ett register över privata socialserviceproducenter som det föreskrivs om i lagen om *privat socialservice* (/). Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården svarar för informationssystemets funktion.

Denna lag träder i kraft den 20 .
